

SCOM

การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

นายชุตีพงศ์ สุกปาน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**Administration for Learning Management of Basic Education School Administrators
under the Office of Narathiwat Educational Service Area 2**

Mr.Chutipong Sugpan

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2008

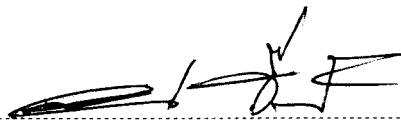
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2
ชื่อและนามสกุล นายชุตีพงศ์ สุขปาน
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จำลอง นักพื่อน

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. จำลอง นักพื่อน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วันที่ 10 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

ผู้ศึกษา นายชุตีพงศ์ สุขปาน **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ่อน **ปีการศึกษา** 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 2) เปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 100 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่าที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีการปฏิบัติต่ำที่สุด (2) การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน มีการบริหารการจัดการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และ (3) ปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาและครูไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดการพัฒนาตนเอง สอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดสื่อและวิธีการใหม่ๆ ในการสอน ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมสัมมนา ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน และควรเพิ่มงบประมาณและอุปกรณ์ในการเรียนการสอนให้มากขึ้น

คำสำคัญ การบริหารการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิชาลัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ่อน ที่ปรึกษาและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์ กรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ เป็นกำลังใจและตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้การศึกษาวิชาลัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ นายสว่าง ชินพงษ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 นายคมศักดิ์ ธีบุญเกษตรศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 นายภิญโญ เวชโช อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา นายรินทร์ คงชูดวง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทรายอ และนางวราภรณ์ แก้วสีขาว ครู โรงเรียนวัดโบราณสถิตย์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนและให้กำลังใจจากเพื่อน ญาติและน้องๆ ทุกคน ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและหวังว่ารายงานการศึกษาวิชาลัยฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจทุกท่าน

ชุตติพงษ์ สุขปาน

กุมภาพันธ์ 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
หลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	8
การบริหารการจัดการเรียนรู้	23
บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2.....	55
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	55
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนรู้ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 2.....	68
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	81
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือ.....	82
ข สำเนาหนังสือขอความร่วมมือ และเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	91
ง ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)ของแบบสอบถาม.....	103
ประวัติผู้ศึกษา.....	107

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่นราธิวาส เขต 2.....	50
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา.....	55
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับในการปฏิบัติ/การดำเนินการ เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน.....	56
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการวางแผน การจัดการเรียนรู้.....	57
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้.....	59
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการประเมินผล การเรียนรู้.....	61
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการปรับปรุงและการ พัฒนาการจัดการเรียนรู้.....	63
ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบการปฏิบัติการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตาม คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามตัวแปร ระดับการศึกษา.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.8	ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติหรือการดำเนินการ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามตัวแปรประสพการณ์ในการบริหาร สถานศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.9	การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2ตามตัวแปรประสพการณ์ในการ บริหารสถานศึกษา.....	67
ตารางที่ 4.10	ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามรายด้าน.....	68

ญ

สารบัญญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษา ให้เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ 2545:4) และพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดแนวทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยในมาตรา 22 ไว้ว่า " การจัดการศึกษาต้อง ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ" และมาตรา 24 บัญญัติว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ(6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักนิติการ 2542 : 21-22) ซึ่งสอดคล้องกับ (นิธิมา หงส์ขำ. 2548 : 2) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีเป้าประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลโดยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมิได้มีขอบเขตเฉพาะการมีความรู้เท่านั้น แต่รวมถึงการมีทักษะในการดำเนินชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างปรกติสุข นั่นคือ รัฐจะต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับ

ขั้นพื้นฐานให้แก่เด็กทุกคน โดยเน้นความรู้ ความคิด และความสามารถด้านต่างรวมทั้งเจตคติที่ดีที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องตามสภาพจริงของสังคมจะต้องมองโรงเรียนเป็นสังคมที่จำลองกระบวนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนให้เจริญถึงขีดสุด เพราะเด็กแต่ละคนต่างมีความสามารถหรือความเก่งพิเศษเฉพาะความถนัด และความสนใจที่แตกต่างออกไป ที่ผ่านมาระบบการศึกษาแบบเดิม แบบประเพณีนิยมได้วัดสติปัญญาของผู้เรียนซึ่งเป็นลักษณะเพียงหนึ่งเดียวไม่ครอบคลุมหรือทำการทดสอบซึ่งอ้างว่ามีไว้เพื่อวัดความฉลาดเพียงอย่างเดียว แล้วก็เลิกโดยไม่สนใจความสามารถที่หลากหลายของผู้เรียน ที่มีความแตกต่างกันอย่างน่าสนใจยิ่ง กระบวนการจัดการเรียนการสอนก็ตอบสนองเด็กเพียงไม่กี่คน วันหนึ่งในชั้นเรียน ผู้เรียนจะถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างศักยภาพความเก่งของแต่ละบุคคลได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2543 : 5) หลักการสำคัญในการปฏิรูปการเรียนรู้ คือ ผู้สอนจะต้องปรับเปลี่ยนระบบและวิธีการจัดการเรียนการสอน หรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาทักษะและเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้ สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนทุกคนต้องปรับเปลี่ยนเจตคติ ทักษะในการทำงาน และแสวงหาความรู้ ความสามารถเทคนิควิทยาการที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ (ปรัชญา เวสารัชช. 2545 : 20 - 21)

เพื่อสนองเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ได้ดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยมีจุดเน้นที่สำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ 1) ปรับปรุงกระบวนการอ่าน เขียน และคิดคำนวณ 2) สถานศึกษาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเชิงคิดวิเคราะห์ 3) ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย อังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 4) การประเมินคุณภาพนักเรียนตามมาตรฐานการสอบ NT 5) นำเทคโนโลยีช่วยเพิ่มคุณภาพเพื่อยกกระดับโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

จากผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ประจำปีการศึกษา 2550 ในภาพรวมสรุปได้ดังนี้ คือ ระดับชั้นประถมศึกษา 1) นักเรียนอ่านคล่อง ร้อยละ 44.34 อ่านไม่คล่องร้อยละ 32.06 และอ่านไม่ออกร้อยละ 17.20 2) ภาพรวมการเขียนหนังสือของนักเรียน พบว่า นักเรียนเขียนคล่อง ร้อยละ 45.92 เขียนไม่คล่องร้อยละ 33.30 และเขียนไม่ได้ร้อยละ 13.31 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนต่ำ 4) ครูยังไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 2551 : เอกสารอัดสำเนา)

รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (NT) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2550 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.18 และสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.51 ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 44.49 และสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.22 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.20 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.29 และภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) เฉลี่ยร้อยละ 41.57

นอกจากนั้นรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2550 ปรากฏผลดังนี้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.65 สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.59 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.34 และภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) เฉลี่ยร้อยละ 36.87 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 40.31 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.35 ภาษาต่างประเทศ (อังกฤษ) เฉลี่ยร้อยละ 27.26 สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 28.00 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เฉลี่ยร้อยละ 28.70 สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เฉลี่ยร้อยละ 48.10 สาระการเรียนรู้ศิลปะ เฉลี่ยร้อยละ 35.82 และสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เฉลี่ยร้อยละ 42.99 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 2551 : 6 - 21)

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาจึงมีหน้าที่ในการให้การบริการการศึกษาแก่เยาวชน และประชาชน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ภายใต้การดูแลของผู้บริหารโรงเรียน ภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับ คือ กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในขอบข่ายงานวิชาการที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของโรงเรียน ในสายตาของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเห็นว่า โรงเรียนจะดีหรือไม่ดีดูที่งานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องเป็นผู้คอยบริหารจัดการองค์กรเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ (ศูนย์ปฏิรูปการศึกษา 2545 : 6)

จากการศึกษาข้อมูลสารสนเทศดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ว่ามีการปฏิบัติหรือการดำเนินการอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาคุณภาพ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2
ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ คือ

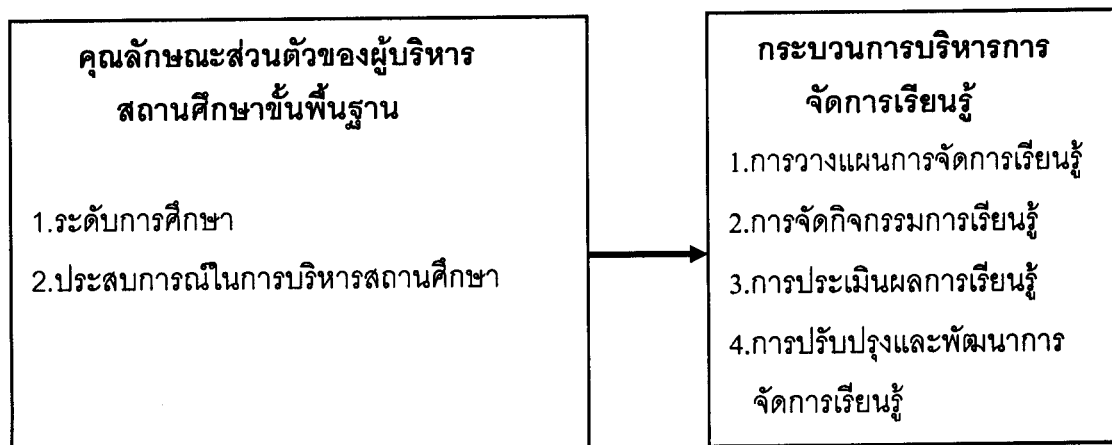
2.1 เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแนวคิดการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ
การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งจำแนกการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ขั้นตอน (พันธณีย์ วิหคโต 2545 : 2)
คือ 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การประเมินผลการเรียนรู้
4) การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษากระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ว่าได้มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการ
มากน้อยเพียงใด เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร
สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 4 ด้าน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
ประเมินผลการเรียนรู้และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 125 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 100 คน ได้มาโดยการ
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่ม
แบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
ได้แก่

- 1) ระดับการศึกษา จำแนกเป็น
 - (1) ปริญญาตรี
 - (2) สูงกว่าปริญญาตรี
- 2) ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา (ทุกสถานศึกษา) จำแนกเป็น
 - (1) ต่ำกว่า 5 ปี
 - (2) 5 – 10 ปี
 - (3) 10 ปีขึ้นไป

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร
สถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) การวางแผนการจัดการเรียนรู้
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3) การประเมินผลการเรียนรู้
- 4) การปรับปรุงและการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2551

5. นิยามศัพท์ในการวิจัย

1. การบริหาร หมายถึง พฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่กระทำร่วมกับ
คณะครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผน การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. การบริหารการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ขั้นตอนการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ โดยจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการ
จัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการ
จัดการเรียนรู้

3.1 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ
ช่วยเหลือ ครูจากผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์ผู้เรียน การจัดบรรยากาศ
และสภาพแวดล้อม ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และ
เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือ
ครู จากผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นให้
ผู้เรียนปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจผู้เรียน

3.3 การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือ
ครูจากผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ระหว่างสอนและหลัง
สอน โดยวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจ
ผลงาน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน

3.4 การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือครู จากผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อจะนำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

4. การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

5. ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน และรวมถึงผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 2

6. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

7. คุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ข้อมูลพื้นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการ บริหารสถานศึกษา

8. ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่เริ่มรับตำแหน่ง จนถึงปัจจุบันทุกสถานศึกษา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้จะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ ให้สอดคล้องตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา

2. ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนางานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ ต้องการศึกษาสภาพการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ให้สูงขึ้น โดยมีกระบวนการวิจัยและผลการวิจัย ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้แก่ (1) เพื่อศึกษาการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 (2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจากสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 100 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ บริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า ตามวิธีของลิเคอร์ท์ แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

1.5 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นกึ่งศึกษากระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.5.1 การบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน พบว่า การปฏิบัติหรือการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.5.2 การเปรียบเทียบการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน มีการบริหารจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

1.5.3 ปัญหาในการบริหารจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ปัญหาสถานศึกษาและครู ไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดการพัฒนาตนเอง สอนไม่ตรงวิชาเอก และความถนัด ขาดสื่อและวิธีการใหม่ๆ ในการสอน ผู้เรียนมีจำนวนมาก ครูขาดทักษะในการประเมินผล ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมสัมมนา ปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน มีหน่วยงานประเมินผลการดำเนินงาน เพิ่มงบประมาณและอุปกรณ์

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากกาศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1. การบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.1.1 การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาใน ภาพรวมและรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดครูประจำชั้น ครูประจำ วิชาโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัดของแต่ละบุคคล รองลงมา คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำมา ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและการให้คำแนะนำ และสนับสนุนแก่ครูในการจัด สภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนการจัดทำหลักสูตรได้ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นที่เหมาะสม

2.1.2 การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมสนับสนุนครูจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ การเป็นผู้นำหรือกระตุ้นให้ครูเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนทำการสอนและการส่งเสริมให้ครูนำ เทคนิคการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนการส่งเสริมและ สนับสนุนให้สถานศึกษาและชุมชนมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่เพิ่มเติมแก่นักเรียนให้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานควรร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาแหล่ง เรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

2.1.3 การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาใน ภาพรวมและรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำกับ ควบคุม ให้ครูจัดทำ หลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน รองลงมา คือ การกำกับ ควบคุม และประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัด และประเมินผลของสถานศึกษาและการ รายงานผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนทราบ เป็นระยะและต่อเนื่องตามลำดับ ส่วนการส่งเสริมให้ครูนำบุคลากรภายนอกที่มีความรอบรู้ในด้าน ต่างๆเข้ามามี ส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐานจึงควรส่งเสริมให้ครูนำบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล การเรียน

2.1.4 การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้ครูนำความรู้จากการประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการ มาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมให้ครูนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นตามลำดับ ส่วนการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูรายงานผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลจากการใช้มาปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ครูผลิตและใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน และรายงานผลการใช้ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมต่อไป

จะเห็นได้ว่าการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำรงชาติ ธรรมชาติ (2542 : 50) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ ด้านเดชา (2543 : 111 - 113) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลาตามทัศนะหัวหน้าฝ่ายวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2.2. การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 พบว่า ระดับการศึกษา และประสบการณ์ ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาที่ต่างกัน มีการบริหารการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเชอูไร กนกกังวานโรจน์ (2542 : 82 - 83) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 8 ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระดับการศึกษา ประสบการณ์

ในการปฏิบัติงานทุกตำแหน่ง และประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้ส่งผลต่อการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมีกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน

2.3 ปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ปัญหาสถานศึกษาและครูไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดการพัฒนาตนเอง สอนไม่ตรงวิชาเอกและความถนัด ขาดสื่อและวิธีการใหม่ๆในการสอน ผู้เรียนมีจำนวนมาก ครูขาดทักษะในการประเมินผล ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ ข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมสัมมนา ปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน มีหน่วยงานประเมินผลการดำเนินงาน เพิ่มงบประมาณและอุปกรณ์

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดครูเข้ารับการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการวางแผนการเรียนรู้ การใช้สื่อ และการประเมินผลการเรียน

3.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ให้ครูวางแผนการเรียนรู้ ใช้สื่อ และประเมินผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเอง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

3.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ และอุปกรณ์การสอน ตลอดจนจัดสวัสดิการให้ครูเพิ่มขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนากระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการ PDCA ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาการปฏิบัติหรือการดำเนินการตามกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. หลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การบริหารการจัดการเรียนรู้
3. บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การนำเสนอหลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อ คือ ทฤษฎีการบริหาร กระบวนการบริหาร การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และมาตรฐานผู้บริหาร

1.1 ทฤษฎีการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินการดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม การศึกษาเรื่องการบริหารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง มนุษย์ก็มีการสร้างกฎเกณฑ์ระเบียบต่างๆ ขึ้น โดยมุ่งหวังเพื่อความสงบสุขในสังคมนั้น การบริหารจึงได้เติบโตควบคู่มากับการดำรงชีพของมนุษย์และเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีพอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก (สมพงษ์ เกษมสิน. 2536 : 4)

คำว่า การบริหาร (Administration) มีนักการศึกษา และหน่วยงานการศึกษาได้ อธิบายและให้ความหมายในเรื่องการบริหารแตกต่างกันออกไปมากมาย ดังนี้

ธรร สุนทรายุทธ์ (2536 : 2) กล่าวว่า การบริหาร เป็นกิจกรรมของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีการร่วมมือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ร่วมกัน

สมนึก นนธิจันทร์ (2538 : 31) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการในการทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยมีระเบียบธรรมเนียม หลักปฏิบัติ มีการใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2551 : 3) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ และใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจกรรมโดยอาศัยหลักการและทฤษฎีเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

1.2 กระบวนการบริหาร

การบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ นั้น สิ่งที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ คือ กระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน

คำว่า กระบวนการบริหาร มีนักการศึกษาให้ความหมายในเรื่องกระบวนการบริหาร ดังนี้

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529 : 39) กล่าวว่า กระบวนการบริหาร หมายถึง แนวทาง เทคนิค หรือวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นต้องทราบกระบวนการทางการบริหารไว้ให้แม่น และให้ความสัมพันธ์ของกระบวนการเหล่านั้นเพื่อจะเลือกใช้ได้อย่างถูก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 2) กล่าวว่า กระบวนการบริหารนั้นประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญสี่ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ การวางแผน และการประเมินผล

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร คือ แนวทาง เทคนิคหรือวิธีการที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้

1.3 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษานั้น โรงเรียนเป็นองค์การหรือสถาบันทางสังคมที่ให้บริการทางการศึกษา ฉะนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อที่จะทำให้สถานศึกษามีคุณภาพ

การบริหารสถานศึกษา มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นไว้ ดังนี้
 สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529 : 99) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การใช้คน
 เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาตามความมุ่งหมายของ
 หลักสูตร

ธีรวิมล ประทุมพนรัตน์ (2529 : 81) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง
 กิจกรรม การบริหารการศึกษาอย่างหนึ่ง ที่ผู้บริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนกระทำร่วมกับผู้ที่
 เกี่ยวข้อง เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เกิด
 ขึ้นกับผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตร อันเป็นแนวนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้

ชุมศักดิ์ อันทรรักษ์ (2536 : 2) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการอำนวยความสะดวก
 ความสะดวกเพื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูในด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ และบรรยากาศ
 สิ่งแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการและ
 บริการทางการศึกษา โดยมุ่งพัฒนาสมาชิกของสังคมให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมี
 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร

1.4 การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ได้รับความสนใจในวงการบริหารโรงเรียนมากในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่น่าจะสอดคล้องกับแนวทางการบริหารตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

1.4.1 ความหมายการบริหารโดยโรงเรียนเป็นฐาน

อุทัย บุญประเสริฐ (2543 : 13) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็น
 ฐาน เป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากระดับรัฐ
 หรือเขตการศึกษา ไปยังโรงเรียนโดยให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียน และผู้ปกครองมีอำนาจควบคุม
 กระบวนการจัดการศึกษามากขึ้น โดยให้หน้าที่รับผิดชอบ ตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร
 และหลักสูตร

กรมสามัญศึกษา (2544: 8) ให้ความหมายว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียน
 เป็นฐานว่าเป็นแนวคิดทางการบริหารและการจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระในการ
 บริหารวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป ภายใต้กฎหมายที่กำหนด

ปัญญา แก้วกีฎ (2546: 7-8) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียน
 เป็นฐาน (School based management) คือ การจัดการศึกษาที่โรงเรียนสามารถตัดสินใจสั่งการ

โดยตรง มีอำนาจในการตัดสินใจโดยมีองค์ประกอบบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในโรงเรียนและชุมชนเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาทั้งใน ด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป

กล่าวโดยสรุป การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก ภายใต้กฎหมาย ที่กำหนด

1.4.2 หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการซึ่งได้มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ ดังต่อไปนี้

อุทัย บุญประเสริฐ (2544 :13) ได้สรุปการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1) ใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาของตนเองใน4ด้านคือด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2) การบริหารและจัดการสถานศึกษา (SBM) มุ่งให้การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีมาตรฐาน เพราะในการบริหารโรงเรียน ด้วยวิธีการหรือวิธีคิดแบบเดิมนั้น

(1) โรงเรียนจะถูกควบคุมโดยหน่วยงานหรือตัวแทนของส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่

(2) นโยบายและแนวทางการ ดำเนินงานของโรงเรียนมักจะถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง

(3) การบริหารมักจะไม่ตอบสนองหรือไม่ตรงกับปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน

(4) สมาชิกที่อยู่โรงเรียนและชุมชนที่ตั้งของโรงเรียนจะไม่มีอำนาจไม่ค่อยจะมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดทิศทางการบริหารและจัดการโรงเรียนในฐานะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stake-holder) กับโรงเรียนโดยตรง

3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะมีลักษณะดังนี้

(1) เป็นการเน้นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน

- (2) เป็นการกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังโรงเรียนโดยตรง
- (3) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (participation) เป็นหลักสำคัญ
- (4) มีความเชื่อว่าโรงเรียนบริหารจัดการตนเองได้
- (5) ให้โรงเรียนมีอำนาจและความรับผิดชอบโดยตรงต่อการ

ดำเนินงานของโรงเรียนด้วยตนเอง

(6) มีความเชื่อว่าโรงเรียนมิใช่เพียงเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายหรือตามแผนงานที่หน่วยเหนือกำหนดเท่านั้น แต่เป็นหน่วยปฏิบัติที่สามารถวิเคราะห์ปัญหา สามารถกำหนด นโยบาย วางแผน และบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง

4) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานจะต้องมีการลดอำนาจสั่งการ จากระดับบนมาให้สภาโรงเรียนหรือคณะกรรมการโรงเรียน และถ่ายโอนอำนาจการบริหารจัดการ จากเขตการศึกษามาสู่โรงเรียนโดยตรง ทำให้การบริหารโรงเรียนเป็นการตัดสินใจในฐานะปฏิบัติ (Site-based decision-making) โรงเรียนจะมีอำนาจมากขึ้นในการตัดสินใจและต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อ

- (1) วางแผนพัฒนาโรงเรียน
- (2) การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน
- (3) การพัฒนาบุคลากร
- (4) การจัดการการเงินและการงบประมาณ

5) จะต้องมีการให้อำนาจ (empower) โรงเรียนในการบริหารจัดการตนเองโดยระบบการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง

6) หลักปฏิบัติที่สำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีดังนี้

- (1) กระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังสถานศึกษาหรือโรงเรียน

โดยตรง

- (2) ให้โรงเรียนมีอำนาจและต้องรับผิดชอบการบริหารจัดการแบบ

เบ็ดเสร็จ

(3) เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมที่นิยมใช้กันมากคือ การบริหารโดยคณะกรรมการโรงเรียนคณะกรรมการโรงเรียน โดยทั่วไปประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครู ผู้ปกครองและผู้แทนชุมชน โดยร่วมกันมีบทบาทในการบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนโดยตรงได้มากที่สุด

7) การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานนี้ ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสความเปลี่ยนแปลงในโลก ธุรกิจอุตสาหกรรมที่ได้ประสบความสำเร็จจากการประยุกต์ใช้หลักการ วิธีการ และกลยุทธ์ในการทำให้องค์การธุรกิจอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงขึ้น กระจายอำนาจการบริหารจัดการ เพิ่มอำนาจการตัดสินใจ ความรับผิดชอบ และการปฏิบัติไปยังหน่วยปฏิบัติ ทำให้องค์การหรือหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างกำไรและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า ผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้องได้มากยิ่งขึ้นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปรับปรุงการศึกษา และการดำเนินงานให้เกิดผล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับแพร่หลาย

8) โรงเรียนต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การและแบบแผนการทำงานของโรงเรียน ให้เป็นผู้บริหารรู้จักคิดริเริ่มด้วยตนเอง คิดช่วยตนเอง สร้างตนเองให้เข้มแข็ง บริหารโดยการริเริ่มด้วยตนเองและรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองการบริหารในรูปแบบนี้ก่อให้เกิดการปฏิรูปที่การบริหารโรงเรียน โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในประเทศไทยจะมีประสิทธิภาพเมื่อดำเนินการตามเงื่อนไขต่อไปนี้

(1) มีการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษาโดยตรง

(2) บริหารโดยคณะกรรมการ เน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ไม่ใช่แบบการร่วมมือ (Co-operation) อย่างที่เคยเป็นมา

10) รูปแบบและแนวปฏิบัติ ซึ่งอาจจะมีทางเลือก (alternative) ต่อไปนี้

(1) รูปแบบบริหารโดยชุมชนเป็นหลัก

(2) รูปแบบบริหารโดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก

(3) รูปแบบบริหารโดยเป็นโรงเรียนในกำกับ (Charter school)

(4) รูปแบบบริหารแบบเอกชน

11) เงื่อนไขความสำเร็จ

(1) ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนต้องมีอำนาจอย่างแท้จริง ในการบริหารงบประมาณบุคลากร และหลักสูตร

(2) การใช้อำนาจหน้าที่เน้นอยู่ที่การใช้เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นหลักสำคัญ

12) กลยุทธ์สำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ

(1) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

(2) การกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และให้มีการกำหนดมาตรฐานงานของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน

(3) การสรรหาและการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษา ต้องให้得人ที่มีความรู้ความสามารถ เสียสละ และเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ อย่างแท้จริง

(4) ต้องจัดการฝึกอบรม/สัมมนาผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ให้มี 1) ความรู้ความเข้าใจ 2) พัฒนาทักษะ 3) ปรับบทบาทที่เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ให้ชัดเจน 4) ส่งเสริมให้ครู อาจารย์ ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด 5) จัดให้มีเครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา 6) ให้การสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินงาน ตามแนวการบริหารแบบยึดโรงเรียนเป็นฐาน และสามารถรับผิดชอบการบริหารจัดการโรงเรียนของตนเองแบบเบ็ดเสร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัญญา แก้วกียูร (2546 : 12 – 13) กล่าวว่า การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการต่อไปนี้

1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการถ่ายโอนอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้สามารถตัดสินใจดำเนินการได้โดยตรงแนวทางการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

2) หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (School center) โรงเรียนเป็นหน่วยงานบริหาร ไม่ใช่ถูกบริหาร โรงเรียนเป็นหน่วยงานสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาเด็กสามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ทิศทางการวางแผนการจัดการศึกษาของตนเองให้สอดคล้องกันทั้งในระดับส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา ท้องถิ่นและชุมชน

3) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมมือในการบริหารตัดสินใจ และจัดการศึกษาทำให้เกิดความตระหนักและความเป็นเจ้าของ

4) หลักการพึ่งตนเอง (Self governance) โรงเรียนจะต้องมีระบบบริหารตนเอง มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามความพร้อมและการจัดการของโรงเรียนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน บูรณาการการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โรงเรียนจะต้องพัฒนาไปสู่องค์กรการเรียนรู้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีการพัฒนาวิชาชีพ พัฒนาบุคคล พัฒนาทีมงาน และพัฒนาองค์กรโดยรวมจัดให้มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

5) หลักการประสาน (Coordination) โรงเรียนต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานทุกระดับ ทั้งในแนวตั้งและแนวนอน เพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรอื่น

ในโรงเรียน แสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนทรัพยากร และเทคนิควิธีการจากผู้ปกครองและชุมชน รวมทั้งการประสานเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

6) หลักการต่อเนื่องและหลากหลาย (Continuity and diversity) การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานต้องพิจารณาคำนึงถึงความต่อเนื่อง มีระบบและหลากหลายสามารถปรับและใช้เวลาได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งการนำเทคนิคการบริหารที่มีความสอดคล้องกันปรับการบริหารตามสถานการณ์ นำไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้

7) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance) เมื่อโรงเรียนมีอิสระในการบริหารจัดการตนเองมากขึ้น ก็ต้องมีความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบการปฏิบัติงานและมีการถ่วงดุลการปฏิบัติงานจากผู้กำหนดนโยบายและมาตรฐาน มีองค์อิสระมาช่วยตรวจสอบประเมินโรงเรียนจะต้องแสดงความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบการบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

นรา สมประสงค์ (2548 : 43 – 44) กล่าวว่า หลักการสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานมีหลักการและกรอบแนวความคิด ดังนี้

1) หลักการกระจายอำนาจ (decentralization) เป็นการกระจายอำนาจจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา ให้สามารถตัดสินใจดำเนินการได้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงสุด

2) หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง (school center) โรงเรียนจะเป็นหน่วยงานบริหาร ไม่ใช่ผู้ถูกบริหาร โรงเรียนจะเป็นหน่วยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพของเด็ก สามารถกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ทิศทางการวางแผนจัดการศึกษาของตนเอง ที่สอดคล้องกันทั้งในระดับส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา ท้องถิ่น และชุมชน

3) หลักการมีส่วนร่วม (collaboration, participation) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือในการบริหารการตัดสินใจและการจัดการศึกษา ทำให้เกิดความตระหนักและความรู้สึกเป็นเจ้าของ

4) หลักการพึ่งตนเอง (self management) เน้นให้โรงเรียนมีระบบการบริหารตนเอง มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบการดำเนินงานตามความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมองเห็นจุดหมาย เป้าหมายของโรงเรียนตรงกัน สามารถบูรณาการสภาวะการณ์ของท้องถิ่นกับโรงเรียนมาส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ด้วยความภาคภูมิใจ

5) หลักการประสานงาน (coordination) สามารถประสานงานกันได้ทุกระดับ ทั้งแนวตั้งและแนวนอน เป็นกิจกรรมที่ต้องเน้นความเข้มแข็ง ทั้งการสร้างความเข้าใจระหว่างบุคลากรใน โรงเรียน และบุคคลภายนอก รวมทั้งทรัพยากรและเทคนิควิธีการใหม่ ๆ

6) หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย (continuity and diversity) การบริหารจำเป็นต้องมีความต่อเนื่อง ใช้เวลา รวมทั้งการใช้เทคนิคการบริหาร จะต้องมีความหลากหลายและสอดคล้องกัน มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน สามารถปรับใช้การบริหารตามสถานการณ์ที่นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ได้

7) หลักการพัฒนาตนเอง (self-improvement) โรงเรียนจะต้องพัฒนาไปสู่องค์การการเรียนรู้ (learning organization) พัฒนาการตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เกิดการพัฒนา ทั้งการพัฒนาองค์กร พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาบุคคล และพัฒนาทีมงาน โดยนำองค์ประกอบเหล่านี้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ เป็นวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษานั้น ๆ

8) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (check and balance) ส่วนกลางและเขตพื้นที่ การศึกษาจะกำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐานและมีองค์กรตรวจสอบคุณภาพ ทั้งนี้จะเป็นการ ประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

กล่าวโดยสรุป หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ประกอบด้วย หลักการ กระจายอำนาจ หลักการใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง หลักการมีส่วนร่วม หลักการพึ่งตนเอง หลักการ ประสาน หลักความต่อเนื่องและหลากหลาย หลักพัฒนาตนเอง และหลักการตรวจสอบและ ถ่วงดุล ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารและการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องนำไปใช้ให้สอดคล้องกับการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

1.5 มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) โดย สุรศักดิ์ หลาบมาลา ได้สืบค้นเกี่ยวกับวิทยาลัยแห่งชาติ เพื่อผู้นำทางการศึกษาของอังกฤษ (National College for School Leadership) และได้รายงานมาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาแห่งชาติของอังกฤษพอประมวล สรุปได้ดังนี้

1.5.1 ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จและกำหนดให้ นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ปรับปรุงมาตรฐานการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำวิชาชีพในโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงาน กับคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้วิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ และทิศทางแก่โรงเรียน และ

ดำเนินการบริหารให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับมาตรฐานในการเรียนการสอน ให้โอกาสการเรียนรู้สำหรับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน รับผิดชอบต่อการพัฒนานโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดำเนินการให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้ชุมชนมีพันธะสัญญากับโรงเรียนในวงกว้าง โดยวิธีการพัฒนาและรักษาเครือข่ายกับองค์กรในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น โรงเรียนอื่นในท้องถิ่นสำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา นายจ้างบริการจัดหางานและอื่นๆ ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์ มีการเรียนรู้อย่างมีระเบียบวินัย ดำเนินการบริหารงานประจำวัน จัดองค์กรของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับผิดชอบต่อหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของโรงเรียน

1.5.2 ผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาจะปรากฏผลดังต่อไปนี้

- 1) ผลการจัดการโรงเรียน
- 2) คุณภาพนักเรียน
- 3) ผลการจัดการเรียนการสอนของครู
- 4) ความพึงพอใจ ความเข้าใจและการสนับสนุนของผู้ปกครอง
- 5) ความสามารถของคณะกรรมการโรงเรียน

1.5.3 ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้และความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้

1) ปัจจัยซึ่งมีส่วนสำคัญในการให้การศึกษาที่มีคุณภาพ ลักษณะของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ กลวิธีในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลวิธีส่งเสริมจิตใจศีลธรรม การพัฒนาทางสังคม และพฤติกรรมอันดีของนักเรียน

2) กลวิธีในการบรรลุเป้าหมายในการเรียนการสอนภาษาและคณิตศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ

3) วิธีการประยุกต์ใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีการเรียนการสอนและการจัดการ

4) วิธีการใช้ข้อมูลในการเปรียบเทียบพร้อมทั้งนำข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนของนักเรียนในอดีตมาใช้เพื่อประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมายและกำหนดเกณฑ์ที่จะต้องพัฒนานักเรียน

- 5) ข้อบังคับและรูปแบบในการจัดทำและประเมินหลักสูตร
- 6) วิธีการสอนและการประเมินการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการใช้สารสนเทศเทคโนโลยีและการสื่อสาร
- 7) อิทธิพลของการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา และเทคโนโลยีที่มีต่อกลวิธีการวางแผนและการนำแผนของโรงเรียนไปปฏิบัติ
- 8) รูปแบบภาวะผู้นำ การนำภาวะผู้นำไปปฏิบัติและผลกระทบของภาวะผู้นำในบริบทต่างๆภายในโรงเรียน
- 9) การจัดการและกฎหมายต่างๆ เช่น กฎหมายการจ้างงาน กฎหมายเกี่ยวกับความเสมอภาคและการจ้างงาน กฎหมายการบริหารงานบุคคลากร ความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกโรงเรียน การเงินและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของสังคม
- 10) กรอบนโยบายระดับชาติและระเบียบอื่นๆ ที่ออกตามนโยบายและหน้าที่ของกระทรวงการศึกษาและการจ้างงาน และหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 11) กรอบนโยบายเกี่ยวกับกฎหมายของการศึกษาความ สำคัญของกฎหมายการศึกษาที่มีต่อภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งกฎหมายการศึกษาที่ประกาศใช้ระหว่าง พ.ศ.2494 – 2540 กฎหมายเกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยและกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชน
- 12) การนำข้อมูลและข่าวสารจากสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงการศึกษาและการจ้างงาน หน่วยงานทางราชการ และสมาคมต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในโรงเรียน
- 13) การบริหารการศึกษาระดับประเทศ ระดับท้องถิ่นและระดับโรงเรียน
- 14) นำหลักฐานจากการตรวจการและการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาโรงเรียน
- 15) กลวิธีในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับหน้าที่ โอกาสภาระรับผิดชอบ และสิทธิของประชาชน
- 16) ในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับจริยธรรมและความหลากหลายทางวัฒนธรรม

1.5.4 ทักษะและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะและคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ความจำเป็นสำหรับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปปฏิบัติเป็นรายข้อ หรือรวมหลายๆ ข้อที่มีส่วนสัมพันธ์เกี่ยวกับภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ทักษะภาวะผู้นำคือ ความสามารถที่จะชักนำบุคลากรให้ปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

1) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสามารถใช้รูปแบบภาวะผู้นำในการนำบุคลากรในโรงเรียน และสถานการณ์ต่างๆ เพื่อ

(1) สร้างและมีพันธะสัญญาต่อวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนเพื่อประสิทธิภาพของโรงเรียน

(2) ริเริ่มและจัดการการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้ว

(3) จัดลำดับความสำคัญของงาน ของแผน และขององค์กร

(4) ควบคุมและประสานการปฏิบัติงานของบุคลากร

(5) สร้าง สนับสนุนและทำงานร่วมกับทีมงานให้มีผลงานสูง

(6) ทำงานในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน

(7) มอบหมายความรับผิดชอบ มอบหมายงาน และติดตามการปฏิบัติงานเพื่อให้งานทุกส่วนดำเนินการไปด้วยดี

(8) กระตุ้นและจูงใจนักเรียน บุคลากร ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน และชุมชนในวงกว้าง

(9) กำหนดมาตรฐานและปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างแก่นักเรียนและบุคลากร

(10) เสาะหาคำแนะนำและการสนับสนุนเมื่อมีความจำเป็น

(11) ปฏิบัติต่อคนทั่วไปอย่างมีจิตสำนึกและแก้ไขความขัดแย้งต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ในวิชาชีพและความเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ ดังนี้

(1) ได้รับการเคารพนับถือในการปฏิบัติหน้าที่และสามารถโน้มนำบุคคลอื่นได้

(2) ให้ทิศทางในการปฏิบัติงานทางด้านวิชาชีพแก่บุคลากร

(3) ใช้ประโยชน์จากรายงานการตรวจสอบและผลการวิจัย

(4) นำการปฏิบัติที่ดีจากภาคอื่นและองค์กรอื่นมาปรับใช้กับโรงเรียนของตนทักษะการตัดสินใจคือ ความสามารถในการสืบสวน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ

3) ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะมีความสามารถต่อไปนี้

(1) สามารถตัดสินใจจากพื้นฐานของการวิเคราะห์ การตีความ และการเข้าใจในข้อมูลและข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

(2) คิดอย่างสร้างสรรค์และอย่างมีมโนภาพในการคาดการณ์ล่วงหน้าการแก้ปัญหาและการกำหนดโอกาสการปฏิบัติงาน

(3) แสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้มีวิจารณญาณที่ดี
ทักษะในการสื่อสารคือ ความสามารถในการอธิบายความคิดได้อย่างชัดเจนและสามารถเข้าใจในทัศนะของบุคคลอื่น

ก. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสามารถทำได้ดังต่อไปนี้

1) สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งทางวาจาและเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้รับ
ข่าวสารที่หลากหลาย

2) เจรจาต่อรองและดำเนินการปรึกษาหารืออย่างมีประสิทธิภาพ

3) บริหารระบบการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

4) เป็นประธานในการประชุมอย่างมีประสิทธิภาพ

5) พัฒนา รักษา และใช้เครือข่ายที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

ข. การบริหารตนเอง คือ ความสามารถในการวางแผนเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ และการควบคุมพฤติกรรมตนเองได้ดี ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจะสามารถดำเนินการได้ดังต่อไปนี้

1) จัดลำดับความสำคัญและบริหารเวลาของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2) สามารถทำงานภายใต้ความกดดันและทันตามกำหนดเวลา

3) สามารถบรรลุเป้าหมายทางวิชาชีพที่ทำทหายได้

4) รับผิดชอบในการพัฒนาวิชาชีพของตน

ค. คุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะส่วนตนอื่น ๆ ที่มีอยู่ และแสดงให้เห็นว่าประสบความสำเร็จ ในบริบทภาวะผู้นำ และการจัดการโรงเรียนของตน ดังต่อไปนี้

1) มีพันธะสัญญากับงานในหน้าที่และมีอิทธิพลสูงใจบุคคลากรอื่น

2) มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและความคิด

ใหม่ ๆ

3) มีความอดทน มีพลัง และมีแรงจูงใจที่จะทำงาน

4) มีความมั่นใจในตนเอง

5) มีความกระตือรือร้น

- 6) มีความสามารถเชิงสติปัญญา
- 7) มีความเชื่อถือได้และซื่อสัตย์สุจริต
- 8) มีพันธะสัญญากับงานการพัฒนาวิชาชีพของตนอย่างต่อเนื่อง

1.5.5 ภาระงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษา

งานภาวะผู้นำและการจัดการโรงเรียนนั้น ได้กำหนดไว้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เป็น 5 ด้าน ความเชี่ยวชาญในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะแสดงออกโดยความสามารถในการนำความรู้ในวิชาชีพไปปฏิบัติ มีความเข้าใจ มีทักษะ และบุคลิกภาพที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียน ครูแห่งชาติและผู้ร่วมงานอื่นๆ ตามภารกิจหลัก 5 ประการของผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความเข้าใจบุคลากรอื่นในโรงเรียน รวมทั้งครูใหม่ ครูหัวหน้าสายและผู้ประสานงานการศึกษาพิเศษ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำหรับบทบาทของบุคคลเหล่านั้น และสนับสนุนบุคคลเหล่านั้นให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์

1) กลวิธีการกำหนดทิศทางและการพัฒนาโรงเรียน

- (1) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้แก่ นักเรียน คณะกรรมการโรงเรียนและ

ผู้ปกครอง

- (2) สร้างเป้าหมายและกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษา
- (3) สร้างและนำแผนยุทธวิธีไปปฏิบัติภายใต้แผนงบประมาณ
- (4) ดำเนินการให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องมีพันธะสัญญาต่อเป้าหมาย
- (5) ดำเนินการให้นโยบายและการปฏิบัติเกิดจากการใช้ข้อมูล
- (6) ติดตาม ประเมิน และตรวจสอบผลกระทบของนโยบาย

2) การเรียนการสอน

- (1) สร้างและรักษาสภาพแวดล้อม จรรยาบรรณและความประพฤติที่

ส่งเสริมการสอนที่ดีของครู

- (2) พิจารณาจัดองค์กร นำหลักสูตรและการประเมินไปปฏิบัติ
- (3) ดำเนินการปรับปรุงในหมวดวิชาต่าง ๆ
- (4) ดำเนินการสอนซ่อมเสริมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนทุกคน
- (5) ดำเนินการให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้
- (6) ติดตามและประเมินคุณภาพการสอน
- (7) สร้างและส่งเสริมกลวิธีเชิงบวก

(8) พัฒนาเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพกับองค์กรในชุมชน

(9) สร้างและรักษาความเป็นหุ้นส่วนที่มีประสิทธิภาพ

3) การนำและการบริหารบุคลากร

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำ จูงใจ สนับสนุน กระตุ้นเตือน และพัฒนา

บุคลากรเพื่อให้เกิดการปรับปรุง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ดำเนินการให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างสูงสุด

(2) วางแผน จัดสรร สนับสนุนและประเมินงานโดยกลุ่ม ทีม และคณะบุคคล

(3) ดำเนินการให้มีระบบบริหารการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างมี

ประสิทธิภาพ

(4) กระตุ้นและช่วยให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติภาระหน้าที่ของตน

ได้มาตรฐานสูงสุด

(5) นำในการพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร

(6) เข้าใจความคาดหวังของคนอื่น

(7) รักษาระดับแรงจูงใจของตนและของบุคลากรให้อยู่ในระดับสูง

(8) ดำเนินการให้ภาระหน้าที่ของตนได้รับการปฏิบัติเต็มที่

4) บริหารบุคลากรและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหาร

สถานศึกษา บริหารบุคลากรและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อบรรลุ

วัตถุประสงค์ที่กำหนดตามแผนยุทธวิธีและงบประมาณของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องดำเนินการต่อไป

(1) ทำงานร่วมกับคณะกรรมการโรงเรียนและครูแห่งชาติเพื่อสรรหาครูซึ่งมี

ประสิทธิภาพสูง

(2) ทำงานร่วมกับครูแห่งชาติ เพื่อจัดวางกำลังและพัฒนาครูอย่างมี

ประสิทธิภาพเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

(3) กำหนดขั้นตอนและลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายการจัดสรร

งบประมาณ และดำเนินการให้มีการบริหารและการควบคุมการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ

(4) จัดการกับสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เพื่อให้สนองความต้องการทางด้านหลักสูตร สุขภาพและความปลอดภัย

(5) จัดการ ติดตามและตรวจสอบขอบเขต คุณภาพ ปริมาณ และการใช้

ทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และการใช้เงินอย่างคุ้มค่า

5) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

- (1) การด้านข้อมูล เพื่อประสิทธิภาพการสอน
- (2) สร้างและพัฒนาองค์กร
- (3) รายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนอย่างแม่นยำ
- (4) ดำเนินการให้ผู้ปกครองและนักเรียนได้รับรายงานอย่างดีเกี่ยวกับ

หลักสูตร ผลการเรียนรู้และความก้าวหน้าอื่น ๆ

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จและก้าวหน้าได้นั้น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำขององค์กร ดังนั้นผู้บริหารที่จะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

มีภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพร้อมที่จะเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงให้ก้าวหน้าในยุคเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการตัดสินใจดี มีความมั่นใจในตนเอง สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์สุจริตและเป็นที่ยอมรับนับถือของบุคคลอื่น

2. การบริหารการจัดการเรียนรู้

บวร เทศารินทร์ (ม.ป.ป.) จาก http://school.obec.go.th/sup_br3_05htm (ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2551) ได้กล่าวถึง หลักและกระบวนการบริหาร ดังนี้

2.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหาร หมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว (Simon)

การบริหาร คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (Sergiovanni)

การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่รวมปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน (Barnard)

การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคมที่สามารถมองเห็นได้ 3 ทางคือ

1. ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นตอนของสายการบังคับบัญชา

2. ทางหน้าที่ เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุนำที่ บทบาท ความรับผิดชอบ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้สำเร็จเป้าหมาย

3. ทางปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่บุคคลและบุคคลต้องการร่วมทำปฏิกริยาซึ่งกันและกัน (Getzals & Guba)

การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ การบริหารเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการระเบียบอย่างเป็นระบบ คือมีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่ฟังเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหาร โดยลักษณะนี้ การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคน ที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Arts)

2.2 การจัดการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551:20 - 23) กำหนดให้การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

1. หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

2. กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

4. บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

4.1 บทบาทของผู้สอน

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะ กระบวนการ ที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

4.2 บทบาทของผู้เรียน

- 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 3) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่าย การเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดการสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก

2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษา ค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย สอดคล้อง กับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ

5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นระยะๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหามีความถูกต้องและทันสมัยไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย และน่าสนใจ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การสังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงงาน การประเมินชิ้นงาน/ ภาระงาน แฟ้มสะสมงาน การใช้แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

เองหรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ในกรณีที่ไม่ผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม

การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอนใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ระดับชาติ ผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตร โครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบสามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัด ในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้น เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ บนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษาในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง ปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน

2.3 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ ได้เสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

2.3.1 ความหมายของการเรียนรู้

พะยอม วงศ์สารศรี (2526 : 70) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดขึ้น และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงนี้จะต้องเป็นพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร ไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากผู้เรียนมีวุฒิภาวะหรือได้รับยาเสพติดหรือได้รับอุบัติเหตุ

สุรางค์ คุ้มตระกูล (2541 : 187) กล่าวว่า การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นผลเนื่องจากประสบการณ์ที่เรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม หรือการฝึกหัดรวมทั้งเปลี่ยนปริมาณความรู้ของผู้เรียน

ลำดวน เกษตรสุนทร (2543 : 48) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ไว้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่อนข้างถาวร อันเนื่องมาจากประสบการณ์เป้าหมายของการเรียนรู้ต้องการให้ผู้เรียน ดี เก่ง และมีความสุข

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลค่อนข้างถาวร เนื่องมาจากการฝึกฝนหรือประสบการณ์

2.3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้

บวร เทศารินทร์ (ม.ป.ป.) จาก http://school.obec.go.th/sup_br3_05htm

(ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2551) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาอาจแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behavioral Theory)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้ อธิบายว่า การเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ เป็นการสร้างความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า กับการตอบสนอง ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้วางเงื่อนไขแบบคลาสสิก หรือแบบสิ่งเร้าและ ทฤษฎีการเรียนรู้การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ

2) ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม (Cognitive theory)

ทฤษฎีในกลุ่มนี้อธิบายว่า การเรียนรู้เป็นผลของกระบวนการคิด ความเข้าใจ การรับรู้สิ่งเร้าที่มากกระตุ้น ผสมผสานกับประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาของบุคคล ทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ซึ่งการผสมผสานระหว่าง ประสบการณ์ที่ได้รับในปัจจุบันกับประสบการณ์ในอดีต จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาเข้ามามีอิทธิพลในการเรียนรู้ด้วย ทฤษฎีกลุ่มนี้ จึงเน้นกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) มากกว่า การวางเงื่อนไข เพื่อให้เกิดพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม การเรียนรู้แบบการหยั่งรู้ เป็นต้น

ไตรรงค์ เจนการ (2549) จาก <http://academic.go.th/Assessmt2549/word/tisadee.doc> (ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2551) ได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีผลต่อแนวทางการออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผล ดังนี้

1) พฤติกรรมนิยม

มุมมองของทฤษฎีพฤติกรรมนิยม มองผู้เรียนเหมือนกับ กระดานชนวนที่ว่างเปล่า และผู้สอนจะต้องจัดเตรียมประสบการณ์ให้กับผู้เรียน คำแนะนำหรือสิ่งเร้าจากสภาพสิ่งแวดล้อมจะถูกนำเสนอหรือแนะนำให้ผู้รู้จัก และผู้เรียนแสดงอาการตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น ด้วยการตอบสนองบางสิ่งบางอย่างออกมา ความสำคัญขึ้นอยู่กับ การเสริมแรง ที่กำหนดจัดเตรียมไว้เพื่อกำกับพฤติกรรมที่ต้องการรูปแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ จะถูกกระทำ ซ้ำแล้วซ้ำอีก จนกระทั่งกลายเป็นพฤติกรรมอัตโนมัติ พฤติกรรมของผู้เรียนที่ยอมรับได้ คือ การเรียนรู้แสดงออกให้เห็นได้ในเชิงประจักษ์

(1) กฎเกณฑ์ของผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมนิยม การตอบสนองของการเรียนรู้ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน สิ่งเหล่านี้คือ สภาพแวดล้อมที่ผู้สอนจัดขึ้น ผู้สอนเป็นคนกำหนดจัดทำและควบคุมสภาพแวดล้อมต่อผู้เรียน การเรียนรู้จึงเป็นการคิดขึ้นมา โดยผู้สอนที่เน้น

ไปที่พฤติกรรมการเสริมแรง เมื่อใช้เทคนิควิธีการในสภาพเช่นนี้ จุดประสงค์การเรียนรู้จึงเป็นพฤติกรรมของผู้เรียนที่ได้มีการจัดเตรียมไว้ การให้รางวัล และการให้ความสำคัญในวิธีเช่นนี้ ก็คือการเสริมแรงพฤติกรรม นั่นเอง วิธีการเรียนการสอนที่ใช้กับกลุ่มพฤติกรรมนิยม คือ การสอนตรง ๆ หรือการแสดงให้เห็นการให้ทำแบบฝึกหัดและปฏิบัติ หรือการทำซ้ำ ๆ และการสอนเกมต่าง ๆ

2) กระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศทางปัญญา หรือปัญญานิยม

กระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศทางปัญญา(CIP)อยู่บนฐานของกระบวนการคิดก่อนแสดงพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมที่จะถูกสังเกต สิ่งเหล่านั้นมันก็เป็นเพียงแต่การบ่งชี้ว่าสิ่งนี้ กำลังดำเนินต่อไปในสมองของผู้เรียนเท่านั้น ในจิตใจของผู้เรียนก็เหมือนกับกระจกองค์ความรู้ใหม่ๆ และทักษะใหม่ๆ ที่จะทำการสะท้อนส่งออกมา กระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศทางปัญญา (CIP) จะถูกใช้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนกระทำการมองหาหนทางที่จะทำความเข้าใจและประมวลผลข้อมูล สารสนเทศ ซึ่งเขาหรือเธอได้รับรู้และเกี่ยวข้องกับมัน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เขาหรือเธอพร้อมที่อยากจะรู้และมีสิ่งเหล่านี้บ้าง สิ่งเหล่านี้ถูกเก็บไว้ภายในหน่วยความจำของเขาหรือเธออยู่บ้างแล้ว ผู้เรียนถูกมองในสภาพที่เหมือนกับการได้วางกฎเกณฑ์การลงมือปฏิบัติไว้ก่อนล่วงหน้าแล้วในการเรียนรู้ของเขาและเธอด้วยตนเองในแนวคิดทฤษฎีนี้

(1) กฎเกณฑ์ของผู้จัดการเรียนการสอนที่ยืดแนว CIP ครูผู้สอนต้องเตรียมหนทางที่จะช่วยเหลือกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ ความสำคัญ ก็คือการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้ชัดเจนและเป็นข้อมูลสารสนเทศชนิดที่มีเหตุผล ผู้เรียนต้องจัดการกับข้อมูลสารสนเทศโดยการจำแนกแยกแยะไตร่ตรองและประมวลผลข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ ดังนั้น การทำให้เป็นผลงานชิ้นใหญ่ ๆ และมีลำดับขั้นตอนอย่างเป็นเหตุเป็นผลจึงเป็นสิ่งสำคัญ

วิธีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กับแนวคิดกระบวนการประมวลผลข้อมูลสารสนเทศทางปัญญา (CIP) มีดังนี้

- ก. การจัดให้ได้เพียงอภิปรายและการให้เหตุผล
- ข. การให้แก้ปัญหาและจัดทำโครงการที่ยุ่งยากลำบาก
- ง. การจำแยกแยะหรือการให้ทำงานเป็นชิ้นเป็นอันของข้อมูลสารสนเทศภายใต้ การให้เหตุผลของกลุ่มผู้เรียน
- จ. การให้เขียนจำนวนหรือคำประพันธ์สั้น ๆ (การย่อหรือข้อความที่ช่วยให้ผู้เรียนจำได้)
- ฉ. สร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยปัญญา

3) การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยปัญญานิยม (Constructivism)

การสร้างสรรค์ความรู้ด้วยปัญญานิยม อยู่บนฐานของการอ้างอิงหลักฐาน ในสิ่งที่พวกเขาสร้างขึ้นแสดงให้เห็นปรากฏแก่สายตาของเราด้วยตัวของเราเอง และอยู่บนฐานประสบการณ์ของแต่ละบุคคล และโครงสร้างองค์ความรู้ภายในแต่ละบุคคลอีกด้วย การเรียนรู้ในลักษณะนี้อยู่บนฐานของการแปลความหมายและการให้ความหมายประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เรียนเขา/ เธอในแต่ละบุคคลว่าเป็นอย่างไร การที่ผู้เรียนลงมือกระทำอย่างว่องไว ในกระบวนการสร้างสรรค์ความหมายจากประสบการณ์ต่างๆ ของเขาหรือเธอ องค์ความรู้จะถูกสร้างขึ้นโดยผู้เรียน และโดยเหตุผลที่ทุกคนต่างมีชุดของประสบการณ์ต่างๆ ของการเรียนรู้จึงมีลักษณะเฉพาะตน และมีความแตกต่างกันไปในแต่ละคน การเรียนรู้จะเกิดปรากฏขึ้นในห้วงแห่งความคิดเมื่อได้มีการกระทำภายในบุคคลนั้น ๆ ทฤษฎีในแนวนี้ถูกใช้เพื่อเน้นการเตรียมการผู้เรียนในการตัดสินใจ แบบจำลองทางจิตใจของเขา ในการจัดรวบรวมประสบการณ์ใหม่ต่างๆ และการแก้ปัญหา สถานการณ์ปัญหาต่างๆ ที่กำหนดมาส่งสัย

(1) กฎเกณฑ์ของผู้ที่จะจัดการเรียนการสอนด้วยแนวคิด Constructivism

ผู้ที่จะจัดการเรียนการสอนควรออกแบบการเรียนการสอนเพื่อที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการแก้ปัญหาที่มีความหมายจริงๆ และเป็นปัญหาในชีวิตจริงของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนต่างก็มีความต้องการและมีประสบการณ์ ซึ่งสามารถประยุกต์นำไปใช้ในโลกลงความเป็นจริง และต้องการสร้างองค์ความรู้เหล่านั้น ผู้จัดการเรียนการสอนควรจัดเตรียมหากกลุ่มหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันและกันได้คิดแก้ปัญหาต่างๆ ผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรช่วยเหลือโดยการแนะแนวทางและสั่งสอนหรือฝึก (coaching)

วิธีการจัดการเรียนการสอนเมื่อใช้แนวคิดของ Constructivism จะเป็นการเรียนการสอน ดังนี้

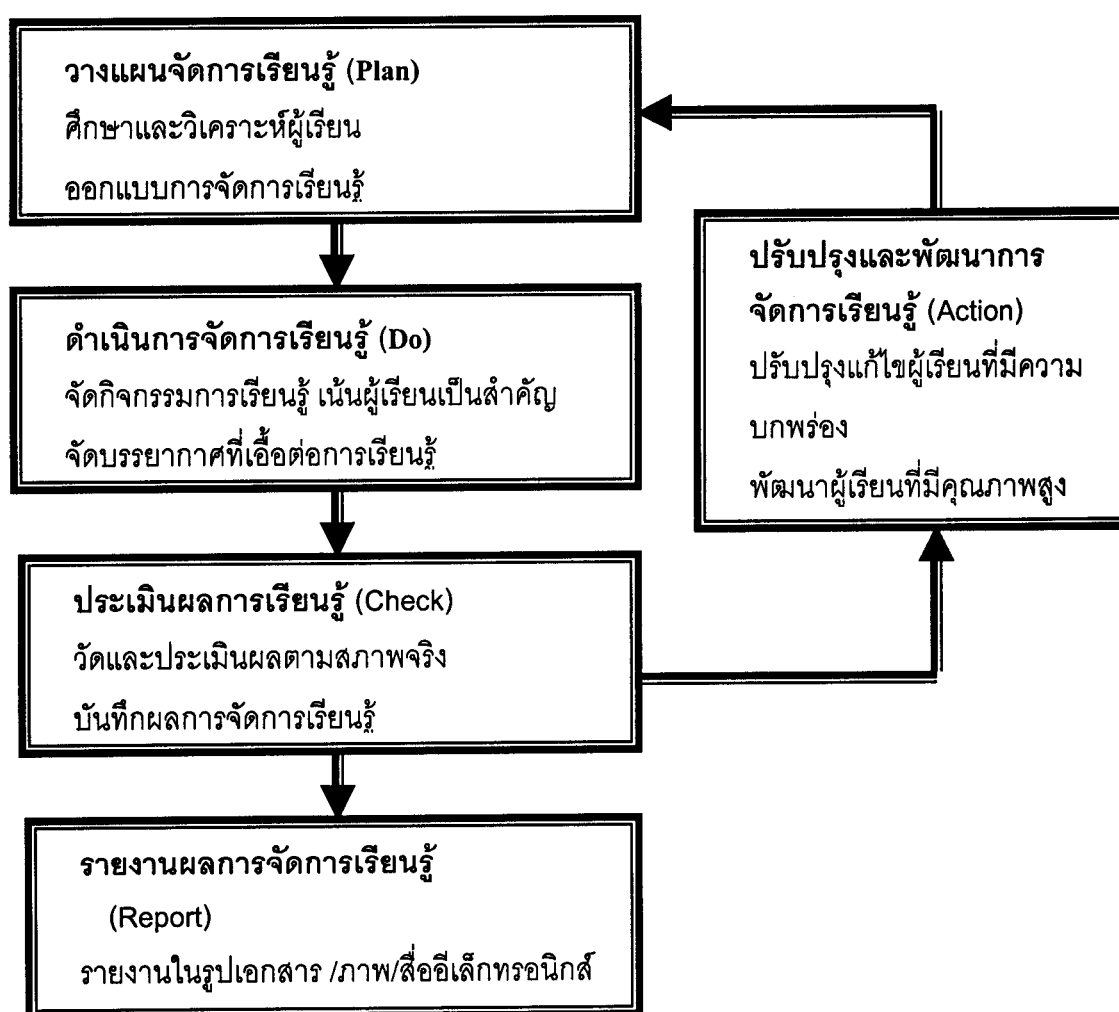
- ก. กรณีศึกษา (case studies) หรือการแก้ปัญหาเพื่อการเรียนรู้
- ข. การนำเสนอผลงาน/ชิ้นงานให้ปรากฏแก่สายตาหลายด้านหลายมิติหรือการจัดทำสื่อแนะแนวทาง คำแนะนำ
- ค. การกำกับดูแลหรือการฝึกงาน
- ง. การเรียนรู้ร่วมกัน (collaborative learning)
- จ. การเรียนรู้โดยการสืบค้น (Discovery learning)
- ฉ. การเรียนรู้โดยการกำหนดสถานการณ์

โดยสรุป ทฤษฎีการเรียนรู้ทุกกลุ่มมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสามารถแนะนำ ให้ครูนำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ได้ทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ
เรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

2.4 กระบวนการจัดการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องกับหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ดังแผนภูมิและรายละเอียด ต่อไปนี้

แผนภูมิแสดงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ภาพที่ 2.1 แสดงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน
ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การวางแผนจัดการเรียนรู้ (Plan) มีแนวทางดังนี้

(1) การศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียน เป็นการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับ
พหุปัญญา (Multiple Intelligence) และวิธีการหรือแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) โดยใช้
วิธีการต่างๆ เช่น การสำรวจ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การทดสอบ และการ
ประเมินตนเอง เป็นต้น แล้วนำผลมาวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถและแบบการเรียนรู้เป็น
รายบุคคล โดยมีการบันทึกไว้เป็นสารสนเทศด้านผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบการจัดการ
เรียนรู้ต่อไป

(2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการแปลง
คำอธิบายรายวิชาไปสู่การปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนรู้ โดยการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้
(Unit Plan) และแผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan)

2) การจัดการเรียนรู้ (Do) มีแนวทางดังนี้

(1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ตามที่ได้วางแผน
จัดการเรียนรู้ไว้แล้ว ควบคู่กับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

(2) การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นการจัดปัจจัยเกื้อหนุนให้เอื้อต่อการ
ดำเนินการจัดการเรียนรู้ เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดห้องเรียน
ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดตารางเรียนให้ยืดหยุ่น และการจัดการเรียน

3) การประเมินผลการเรียนรู้ (Check) มีแนวทางดังนี้

(1) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการใช้เครื่องมือและวิธีการวัดผล
ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละครั้งจนครบทั้งหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งจะเน้นการประเมินผล
เกี่ยวกับความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น การพัฒนาการเรียนรู้ ความประพฤติ
พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม ความสามารถในการปฏิบัติงาน กระบวนการทำงานและ
ผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น

(2) การบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลในขณะที่ดำเนินการจัดการ
เรียนรู้และหลังจากดำเนินการจัดการเรียนรู้ของแต่ละครั้งเสร็จสิ้นแล้ว เกี่ยวกับการปรับ
เปลี่ยนแปลงแผนการจัดการเรียนรู้ ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง พฤติกรรม
ในการเรียนรู้ของผู้เรียน พฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และปัญหาหรืออุปสรรคใน
การจัดการเรียนรู้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น
ต่อไป

4) การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Action) มีแนวทางดังนี้

(1) การปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีความบกพร่อง เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ไว้แล้วมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนที่มีความบกพร่องให้ดียิ่งขึ้นอย่างทันทีทันใด โดยจะต้องมีการวางแผนว่าจะต้องปรับปรุงแก้ไขใครบ้าง อย่างไร เมื่อใด ที่ไหนโดยใคร หลังจากดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผู้เรียนแล้ว จะต้องบันทึกผลไว้ด้วย

(2) การพัฒนาผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง เป็นการนำเอาผลที่ได้จากการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้มาพิจารณา หากพบว่าผู้เรียนบางคนมีศักยภาพสูงในการเรียนรู้ ควรจะได้หาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนเหล่านั้นให้มีศักยภาพสูงยิ่งขึ้น โดยใช้เทคนิควิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การมอบหมายให้ช่วยสอนเพื่อน การมอบหมายให้ทำงานที่ทำทนายและสร้างสรรค์ และการเสริมความรู้อื่นๆ และทักษะพิเศษ เป็นต้น ดังนั้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จะต้อง มีการวางแผนจัดการเรียนรู้ (Plan) การดำเนินการจัดการเรียนรู้ (Do) การประเมินผลการเรียนรู้ (Check) และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ (Action) อย่างต่อเนื่องทุกครั้งที่หรือทุกเรื่องจนครบหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าการใช้กระบวนการวิจัยควบคู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยนั่นเองสำหรับกรณีที่พบปัญหารุนแรงจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้และไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างทันทีทันใดในช่วงเวลาสั้นๆ และใช้วิธีการแบบเดิมได้ ครูผู้สอนจะต้องแสวงหาแนวคิดหรือวิธีการเรียนการสอนมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลให้มีศักยภาพสูงขึ้น หรือเรียกว่า "การวิจัยในชั้นเรียน" (Classroom Action Research)

5) การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ (Report)

เป็นการจัดทำรายงานผลที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยของแต่ละหน่วยการเรียนรู้เสร็จสิ้นลงแล้วซึ่งอาจจัดทำเป็นรายงานในรูปแบบเอกสาร รายงานด้วยภาพ หรือรายงานด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่ที่นิยมกันในปัจจุบันมักจัดทำเป็นรายงานในรูปแบบเอกสาร โดยมีเพิ่มภาพการดำเนินการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วยลักษณะการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรมีลักษณะดังนี้

(1) Active Learning เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้กระทำ หรือปฏิบัติด้วยตนเองด้วยความกระตือรือร้น เช่น ได้คิด ค้นคว้า ทดลอง รายงาน ทำโครงการ สัมภาษณ์ แก้ปัญหา ฯลฯ ได้ใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ครูผู้สอนทำหน้าที่เตรียมการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อสิ่งเร้าเสริมแรง ให้คำปรึกษา และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน

(2) Construct เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ค้นพบสาระสำคัญหรือองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง อันเกิดจากการได้ศึกษาค้นคว้าทดลอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริง ทำให้ผู้เรียน

รักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า เกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Learning Man) ที่พึงประสงค์

(3) Resource เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ทั้งบุคคลและเครื่องมือ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทั้งที่เป็นมนุษย์ (เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่างๆ) ธรรมชาติและเทคโนโลยี ตามหลักการที่ว่า “การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลาและทุกสถานการณ์”

(4) Thinking เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิด ผู้เรียนได้ฝึกวิธีคิดในหลายลักษณะ เช่น คิดคล่อง คิดหลากหลาย คิดละเอียด คิดชัดเจน คิดถูกต้อง คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดไกล คิดอย่างมีเหตุผล เป็นต้น (ทิตินา เขมมณี และคณะ, 2543 : 55-59) การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดอยู่เสมอ ในลักษณะต่างๆ จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น คิดอย่างรอบคอบมีเหตุผล มีวิจรรณญาณในการคิด มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่จะเลือกรับและปฏิเสธข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนสามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

(5) Happiness เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดจากประการที่หนึ่ง ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ตนสนใจสาระการเรียนรู้ ชวนให้สนใจใฝ่ค้นคว้าศึกษาท้าทาย ให้แสดงความสามารถและให้ใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ประการที่สอง ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอนและระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรมีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมร่วมด้วยช่วยกัน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกกับการเรียน

(6) Participation เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดงาน วางเป้าหมายร่วมกันและมีโอกาสเลือกทำงานหรือศึกษาค้นคว้าในเรื่องที่ตรงกับความถนัด ความสามารถความสนใจของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความกระตือรือร้น มองเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียนและสามารถประยุกต์ความรู้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง

(7) Individualization เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนในความเป็นเอกัตบุคคล ครูผู้สอนยอมรับในความสามารถ ความคิดเห็น ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพมากกว่าการเปรียบเทียบแข่งขันระหว่างกันโดยมีความเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ได้ และมีวิธีการหรือแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

(8) Good Habit เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยที่ดีงาม เช่น ความรับผิดชอบ ความเมตตา กุศลา ความมีน้ำใจ ความขยัน ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ฯลฯ และลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่นและการเห็นคุณค่าของงาน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเรียน ได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ได้ประยุกต์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้อย่างมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ ตลอดจนมีคุณลักษณะนิสัยดีงามที่สังคมพึงปรารถนา

3. บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้

บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

3.1 บทบาทหน้าที่และภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยทั่วไป

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2551: 51) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ 5 ประการ คือ

1. การให้โอกาสทางการศึกษาและปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียนหรืองานบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน
3. การบริหารงานเกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์
4. การบริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และการให้บริการ
5. การบริหารงานกิจการนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2550: 2-7) กล่าวถึง นโยบายในการจัดการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น โดยให้สถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล หรือ “โรงเรียนเป็นนิติบุคคล” มีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดและการมอบอำนาจของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2550 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายและภารกิจงาน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เช่น การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานวิชาการ และการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

2. ด้านการบริหารงบประมาณ มีขอบเขตและภารกิจงานต่างๆ เช่น การจัดทำแผนงบประมาณ การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน และการอนุมัติการใช้จ่ายเงิน เป็นต้น
3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีขอบเขตและภารกิจงาน เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และการประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น
4. ด้านการบริหารทั่วไป มีขอบเขตและภารกิจงาน เช่น การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ งานเทคโนโลยีการศึกษา และการดำเนินงานธุรการ เป็นต้น

โดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ครอบคลุมขอบเขตและภารกิจ ในด้านต่างๆ คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งในแต่ละด้านมีภารกิจย่อยเป็นจำนวนมาก

3.2 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

1. แนวทางในการจัดการเรียนรู้

คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.: 110) เสนอว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารโดยสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับผู้เรียน และครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
2. กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในธรรมนูญโรงเรียนที่มีแผนงานการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
3. นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้กำหนดนโยบายของสถานศึกษา
4. บริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีม
5. พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้
6. จัดให้มีระบบนิเทศภายใน ช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยเฉพาะ หมวด 4 แนวการจัดการศึกษาที่เน้น "ผู้เรียนสำคัญที่สุด" สรุปได้ดังนี้

1. จัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและคำนึงถึงความสนใจ ความถนัด วิถีชีวิต ความเท่าเทียม ความเสมอภาค และการพัฒนาตนเองตามความสามารถ
2. จัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง
3. จัดให้ผู้เรียนฝึกทักษะคิดเป็น จัดการได้ และประยุกต์ใช้ผ่านกระบวนการเรียนรู้
4. จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัย
5. ใช้กระบวนการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้
6. จัดให้มีการบูรณาการผลงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้และข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ บูรณาการเชื่อมโยงวิถีชีวิต และบูรณาการในการจัดทำโครงงาน
7. จัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น ผู้เรียน สาระการเรียนรู้ และเวลา
8. สอดแทรกการอบรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีอย่างสม่ำเสมอ
9. ใช้สื่อการเรียนรู้ทุกประเภท ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรม/กระบวนการ และสื่อวัสดุอุปกรณ์
10. ใช้แหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้
11. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
12. วัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง
13. ศึกษาติดตามข้อบกพร่องของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

นพพงษ์ จิตราดุลย์ (2551:21) กล่าวว่า การให้โอกาสทางการศึกษาและปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียนหรือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนจะต้องดำเนินงานเกี่ยวข้องกับที่จะต้องแสวงหา และเขียนปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนออกมาให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรเป็นอย่างดี แนะนำให้ครูในโรงเรียนรู้จักใช้และทำประมวลการสอน โครงการสอน หรือบันทึกการสอน รู้หลักในการทำตารางสอนจัดวิชาต่างๆ อย่างเหมาะสม เป็นผู้ให้การนิเทศ หรือแสวงหาผู้เชี่ยวชาญมานิเทศแก่ครู ให้รู้จักเลือก แสวงหา อุปกรณ์และแนะนำให้ครูและนักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ส่งเสริมให้ครูรู้จักประเมินผลการเรียนการสอน ให้รู้จักนำผลการสอบมาปรับปรุงในด้านการสอน

วิเศษ ชินวงศ์ (2544 : 19) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จะไม่จำกัดอยู่เพียงให้ผู้เรียนรู้เข้าใจ และจำได้เท่านั้น ต้องเปิดกว้างและส่งเสริมให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการคิด การปฏิบัติการทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นแล้วสรุปสาระการเรียนรู้เป็นแผนภาพความคิดของตนเอง เพื่อเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยยึดหลักการต่อไปนี้

1. สรุปเรื่องราวง่าย ๆ ที่นักเรียนสนใจ เป็นคำพูดที่กะทัดรัด
2. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ เป็นข้อความสำคัญ
3. สรุปเรื่องราว ชั่ว เหตุการณ์ในท้องถิ่นเป็นข้อความ ลำดับขั้นตอน
4. สรุปนำเสนอเรื่อง เนื้อหา สาระที่อ่านเป็นแผนภาพความคิด
5. แปลความหมาย ขยายความ หรือฝึกนำเสนอจากบทสรุปของแผนภาพความคิด เป็น คำพูด หรือข้อความโดยละเอียด

6. สอดแทรกกิจกรรมการสรุปความคิดรวบยอดทุกบทเรียน

โสภณ โสมดี และ อภันตรี โสตะจินดา (2545 : 16-17) ได้เสนอแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดความสุขในการเรียนนั้น ควรจัดดังนี้

1. สาระการเรียนรู้ที่จะนำมาจัดการเรียนรู้ต้องเริ่มจากง่ายไปหายาก เริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียนเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้ในชีวิตรจริงได้
2. บรรยากาศในการเรียนรู้ ควรเป็นบรรยากาศที่มีความเป็นธรรมชาติแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็น ไม่บีบบังคับ ยัดเยียดและกดดันผู้เรียน
3. ครูมีความพร้อมที่จะจัดการเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่ครูต้องรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ สติปัญญา สังคม รวมทั้งปัญหาในการเรียนรู้หรือความต้องการพิเศษเพื่อครูจะได้เตรียมสาระการเรียนรู้ วิธีการที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ต้องหลากหลาย สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้เร้าความสนใจของผู้เรียนให้อยากเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่
5. กระบวนการเรียนรู้ทุกขั้นตอนมีลักษณะส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพในการค้นหาความรู้อย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ การแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตรจริงได้
6. สื่อการเรียนรู้ต้องหลากหลาย เน้นสื่อเพื่อการค้นคว้ามากกว่าสื่อประจำรายวิชาเป็นสื่อที่สร้างสรรค์ เร้าความสนใจผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้

7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มุ่งนำผลมาปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา โดยเน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ใช้วิธีการที่หลากหลายทั้งเครื่องมือและผู้ประเมิน ทั้งนี้ ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย

วีระเดช เชื้อนาม (2545 : 4 - 5) เสนอแนวคิดในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย (Physical participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหวร่างกาย เพื่อช่วยให้ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น พร้อมทั้งจะรับรู้ข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางสติปัญญา (Intellectual participation) คือ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเคลื่อนไหวทางสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่ท้าทายความคิดของผู้เรียน

3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมของสังคม (Social participation) คือ กิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัว จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคมซึ่งจะส่งผลถึงการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย

4. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมทางอารมณ์ (Emotional participation) คือ กิจกรรมที่ส่งผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้เกิดความหมายต่อตนเอง มักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประสบการณ์และความเป็นจริงของผู้เรียน

นวลจิตต์ เขาวีรติพงศ์ และคณะ (2545 : 48 - 53) เสนอว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. บทบาทในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดหาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การเผยแพร่ผลงานครู และการให้ขวัญกำลังใจ

2. บทบาทในการสนับสนุนการนิเทศการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการนิเทศเพื่อพัฒนาครู ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 การปรึกษาหารือและสร้างความตระหนักในความสำคัญของการนิเทศการเรียนการสอน

2.2 การวางแผนนิเทศการเรียนการสอน

2.3 การดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

2.4 การประเมินผลการนิเทศการจัดการเรียนการสอน

3. บทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลวิธีการกำกับ ติดตามและประเมินผล
ของผู้บริหารโรงเรียน ดำเนินการดังนี้

- 3.1 การสร้างความตระหนักในความสำคัญของการกำกับ ติดตามและ ประเมินผล
- 3.2 การวางแผนการกำกับ ติดตามและประเมินผล
- 3.3 การดำเนินการกำกับ ติดตามและประเมินผล
- 3.4 การสรุปผลการดำเนินการ

พันธณีย์ วิหคโต (2545 : 77-79) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย
เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ดังนี้

1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุนแนะนำช่วยเหลือครู
เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ผู้เรียน สภาพแวดล้อม ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้การจัดทำ
แผนการสอน สื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และ
กระบวนการปฏิบัติงานกลุ่มสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจผู้เรียน
3. การประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ ช่วยเหลือครู
เกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียน ระหว่างสอนและหลังสอน โดย วิธีการที่หลากหลาย ได้แก่
การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปใน
กระบวนการเรียนการสอน
4. การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุน เสริมแรง
แนะนำช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อนำไปเป็นข้อมูล
ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการเรียนรู้ที่ได้เสนอมาตามลำดับผู้วิจัยได้
นำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาจำแนก เป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุน
แนะนำ ช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ผู้เรียน สภาพแวดล้อม ออกแบบกิจกรรมการ
เรียนรู้ การจัดทำแผนการสอน สื่อการเรียนรู้ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้
โดยกำหนดกระบวนการการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนรู้ ดังนี้
 - 1.1 แนะนำช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 สนับสนุนครูในการวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 แนะนำครูในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและบริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

1.4 กำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอนและแนะนำ ช่วยเหลือครูให้สามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะกับผู้เรียน

1.5 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการคิดค้นสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้

1.6 ให้การช่วยเหลือครูในการจัดเตรียมเครื่องมือวัดและประเมินผลผู้เรียน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่วางไว้ โดยเน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และกระบวนการปฏิบัติงานกลุ่มสอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ดังนั้น พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

2.1 ให้คำปรึกษา แนะนำครูในการเลือกเทคนิควิธีสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและความรู้ ความสามารถผู้เรียน

2.2 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง

2.3 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

2.4 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องความถนัดและความสนใจผู้เรียน

2.5 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริม สนับสนุน แนะนำ ช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียน ระหว่างสอนและหลังสอน โดยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้น พฤติกรรมการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการประเมินผลการเรียนรู้ มีดังนี้

3.1 แนะนำชี้แจงครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

3.2 แนะนำ ช่วยเหลือครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล การเรียนรู้

3.3 แนะนำครูให้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.4 แนะนำให้ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุม ด้านความรู้ด้านความรู้สึก และด้านทักษะในการทำงาน

3.5 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ

4. การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน เสริมแรง แนะนำช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการนำผลการเรียนรู้มาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อ จะนำไปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน ดังนั้น พฤติกรรมการบริหารการจัดการ เรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้มีดังนี้

4.1 สนับสนุนครูในการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้

4.2 ส่งเสริมให้ครูมีการพบปะ เพื่อปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการ นำผลการประเมินไปเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

4.3 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการนำผลการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา สื่อการเรียนรู้

4.4 ส่งเสริม สนับสนุนครูในการนำผลการประเมินเป็นแนวทางในการปรับปรุง สิ่งแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดการ เรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และชุมชน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง ของผู้เรียนเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสามารถเชื่อมโยงนำไปใช้ในวิถีชีวิตจริงได้ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ทุกสถานที่ และใช้กิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลายเพื่อพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมครูผู้สอนให้ทำวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพ ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องบริหารการจัดการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จะส่งผลต่อประสิทธิภาพกระบวนการบริหาร การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

3.3 การบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

นราธิวาส เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนทรายทอง 2 ตำบล สุโงโกล-ลก อำเภอ สุโงโกล-ลก จังหวัด นราธิวาส โดยอำเภอสุโงโกล-ลกมีอาณาเขตติดต่อกับรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 2 มีพื้นที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา 5 อำเภอ คือ อำเภอสุโงโกล-ลก สุคีริน แวง สุโงปาตี และตากใบ สถานศึกษาของรัฐ จำนวน 125 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาสเขต 2 (2550 :11 -12)

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 2 (2551:13-15) กล่าวถึง การบริหารและการจัดการศึกษาในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2551 ดังนี้

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 2 เป็นองค์กรหลักในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง มีคุณธรรม นำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณภาพตามมาตรฐาน สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น

พันธกิจ

1. จัด ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคม ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรวัยเรียนและก่อนวัยเรียนอย่างทั่วถึงมีคุณธรรมนำความรู้ สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น
 2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษา โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้ให้ได้ มาตรฐานรวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ โดยยึดหลักคุณธรรมนำความรู้และเศรษฐกิจพอเพียง
 3. เสริมสร้างคุณธรรม และยกระดับความสามารถของผู้เรียนตรงตามศักยภาพ ได้มาตรฐาน
 4. พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยให้ผู้เรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง
 5. สนับสนุนการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้องค์กร และสถานศึกษา
- นอกจากนั้นสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานราธิวาส เขต 2 ได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ โดยจัดโครงการตามกลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่

1. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้สู่การพัฒนาผลงานวิชาการ(กลุ่มสาระคณิตศาสตร์)
2. พัฒนาการเรียนรู้สู่การคิดในห้องเรียน
3. ประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ปี 2551
4. อบรมปฏิบัติการวาดภาพลายเส้นและการประดิษฐ์ตัวอักษรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน
5. การพัฒนารูปแบบการสอนคณิตศาสตร์ด้วยแนวทางที่หลากหลาย
6. เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา
7. พัฒนาประสิทธิภาพการวัดและการประเมินผล
8. ส่งเสริมและพัฒนาศิลปะของเด็กปฐมวัย
9. พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
10. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในโรงเรียนในฝัน
11. สร้างสถานศึกษาต้นแบบการประกันคุณภาพการศึกษา
12. ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านประจำปีงบประมาณ 2551
13. พัฒนาการอ่านเขียนภาษาไทย เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์
14. พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา(การจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นสำหรับโรงเรียนปกติ)
15. การประกวดความสามารถในการเขียนเรียงความ(การจัดการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นสำหรับโรงเรียนปกติ)

กล่าวโดยสรุป สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ได้พยายามที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบโดยได้วางแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกระดับการศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุญมี แก้วห้าประการ (2540: 121-123) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

งานวัดและประเมินผล งานวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน งานการเรียนการสอน งานส่งเสริมการสอน งานห้องสมุด งานประชุมอบรมทางวิชาการ และงานนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติระดับมาก ส่วนงานวัตถุประสงค์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรังที่มีโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

สุมาลี สังขะไชย (2541 : 59) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ปฏิบัติงานวิชาการด้านการพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และงานทะเบียนนักเรียน และด้านการประเมินผลการจัดการงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

ธำรงชาติ ธรรมชาติ (2542 : 50) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ โดยภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดกระบี่โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

แซอูไร กนกกังวานโรจน์ (2542 : 82 - 83) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 8 ผลการศึกษาสรุปได้ว่าสภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 8 ตามความเห็นของผู้บริหารและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านนิเทศการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีการปฏิบัติงานในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการนิเทศการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

สมศักดิ์ ด้านเดชา (2543 : 111 - 113) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา ผลการศึกษาสรุปได้ว่าระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลาตามทัศนะหัวหน้าฝ่ายวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนระดับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายใน และงานประชุมอบรมวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนงานด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และทักษะและประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดยะลาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ
ขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำนวน 125 แห่ง รวม 125 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจากสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 100 แห่ง เป็นกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 100 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน
(Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)
ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงสัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
สุโหงปาตี	34	27
สุโหงโก-ลก	14	11
แว้ง	29	23
สุคีริน	16	13
ตากใบ	32	26
รวม	125	100

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับในการปฏิบัติ จำนวน 60 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ
3. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติ/การดำเนินการจากแบบสอบถามแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
การสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. สร้างข้อคำถามสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาให้ค่าดัชนีความสอดคล้องและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างเดือน ตุลาคม 2551 ถึงเดือน พฤศจิกายน 2551 โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ขอนหนังสือจากสำนักบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 นำแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งพร้อมหนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ไปให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอรับแบบสอบถามคืนเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน

4.2.2 นำคำตอบในแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบลงรหัสข้อมูลแล้วนำไป

คำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
- 2) วิเคราะห์กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลระดับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติ/การดำเนินการในระดับน้อยที่สุด
 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
- 3) วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงค่าเป็นความถี่ และค่าร้อยละ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่าง ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ

ทางเดียว (One way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงสัญลักษณ์
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายทางการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนด
สัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (mean)

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (sample size)

S.D แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (standard deviation)

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-distribution)

p แทน ความน่าจะเป็น (probability)

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเสนอเป็น 3 ตอน ตามลำดับดังนี้ คือ
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานและการเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัว
ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการ
เรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังปรากฏในตารางที่ 4.1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	(100)	(100.00)
ปริญญาตรี	54	54.00
สูงกว่าปริญญาตรี	46	46.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทุกตำแหน่ง	(100)	(100.00)
ต่ำกว่า 5 ปี	4	4.00
5-10 ปี	10	10.00
10 ปี ขึ้นไป	86	86.00
ประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา	(100)	(100)
ต่ำกว่า 5 ปี	32	32.00
5-10 ปี	29	29.00
10 ปี ขึ้นไป	39	39.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนทั้งหมด 100 คน มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 54.00) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทุกตำแหน่ง ส่วนใหญ่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 86 คน (ร้อยละ 86.00) และประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่ 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 39 คน (ร้อยละ 39.00)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผลการเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 แบ่งเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่

ตอนที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติ
หรือการดำเนินการ ดังปรากฏตามตารางที่ 4.2 - 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับในการปฏิบัติหรือการดำเนินการ
เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน

การบริหารจัดการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การ ดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
1. การวางแผนจัดการเรียนรู้	4.11	0.41	มาก
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.01	0.48	มาก
3. การประเมินผลการเรียนรู้	3.97	0.48	มาก
4. การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.89	0.55	มาก
รวมเฉลี่ย	4.00	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติ หรือการ
ดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D = 0.44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุก
ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการมากที่สุด คือ ด้านการ
วางแผนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.41) รองลงมา คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
($\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.48) ส่วนด้านการประเมินผลการเรียนรู้มีการปฏิบัติน้อยที่สุด($\bar{X} = 3.89$,
S.D = 0.55)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับในการปฏิบัติหรือการดำเนินการ
เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
1. การสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.12	0.53	มาก
2. การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.22	0.61	มาก
3. การสนับสนุนเอกสารหลักสูตรและให้ความรู้เกี่ยวกับ การวิเคราะห์หลักสูตรแก่ครูผู้สอนอย่างเพียงพอ	4.08	0.64	มาก
4. การจัดทำหลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น	3.81	0.70	มาก
5. การให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำแก่ครู ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.98	0.56	มาก
6. การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอ ผู้บริหารหรือหัวหน้างานวิชาการก่อนทำการสอน	4.15	0.60	มาก
7. การส่งเสริมให้ครูร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน	4.11	0.66	มาก
8. การให้คำแนะนำ และสนับสนุนแก่ครูในการจัด สภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.22	0.59	มาก
9. การจัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาโดยคำนึงถึง ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด ของแต่ละบุคคล	4.35	0.64	มาก
10. การจัดหา และการบริการเอกสารประกอบ หลักสูตรและสื่อการเรียนรู้แก่ครู	4.09	0.68	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

การวางแผนการจัดการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
11. การให้คำแนะนำครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความสามารถ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน	3.94	0.63	มาก
12. การส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนรู้ หรือวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.15	0.64	มาก
13. การสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน	4.22	0.62	มาก
14. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำมาออกแบบ การจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	4.24	0.60	มาก
15. การเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์แก่ครู ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.97	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	4.11	0.41	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติหรือการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.41) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาโดยคำนึงถึง ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัดของแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 4.35$, S.D = 0.64) รองลงมา ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำมาออกแบบ การจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.24$, S.D = 0.60) และ การส่งเสริมให้ครูร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.22$, S.D = 0.59) ส่วนกิจกรรมที่มีระดับการ ปฏิบัติและการดำเนินการเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.81$, S.D = 0.70)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการ
เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
1. การเป็นผู้นำหรือกระตุ้นให้ครูเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนทำการสอน	4.12	0.60	มาก
2. การส่งเสริมให้ครูพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	4.07	0.65	มาก
3. การส่งเสริม สนับสนุนครูให้มีการปรึกษาร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	4.04	0.63	มาก
4. การให้คำปรึกษา แนะนำครูเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้	3.98	0.68	มาก
5. การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.63	มาก
6. การส่งเสริม สนับสนุนครูจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.17	0.63	มาก
7. การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องความต้องการและความสนใจของผู้เรียน	4.05	0.60	มาก
8. การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำวัสดุท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.96	0.73	มาก
9. การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.10	0.62	มาก
10. การส่งเสริมให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการจัด ตาราง เรียนและวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.79	มาก
11. การส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.93	0.63	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
12. การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.91	0.75	มาก
13. การยกย่อง ชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้ได้ผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา	4.05	0.72	มาก
14. การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาและ ชุมชนมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่เพิ่มเติมแก่นักเรียนให้มากขึ้น	3.81	0.77	มาก
15. การติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครูอย่างต่อเนื่อง	3.94	0.73	มาก
รวมเฉลี่ย	4.01	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติหรือการ
ดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่
มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนครูจัดการเรียนรู้โดย
ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.17$, S.D = 0.63) รองลงมา ได้แก่ การเป็นผู้นำหรือกระตุ้นให้ครูเตรียม
แผนการจัดการเรียนรู้ก่อนทำการสอน ($\bar{X} = 4.12$, S.D = 0.60) และการส่งเสริมให้ครูนำเทคนิค
การสอนใหม่ๆมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.62) ส่วนกิจกรรมที่มีการ
ปฏิบัติหรือการดำเนินการเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาและ
ชุมชนมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่เพิ่มเติมแก่นักเรียนให้มากขึ้น ($\bar{X} = 3.81$, S.D = 0.77)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการ
เกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
ด้านการประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
1. การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดขั้นตอนในการประเมินผลการเรียนรู้	4.01	0.55	มาก
2. การแนะนำ ชี้แจง ให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.99	0.67	มาก
3. การจัดทำกำหนดการและช่วงเวลาการประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเวลาเรียนและหลักสูตร	4.04	0.69	มาก
4. การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.02	0.73	มาก
5. การส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง	4.06	0.67	มาก
6. การแนะนำ ส่งเสริม ให้ครูสร้างเครื่องมือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน	3.94	0.60	มาก
7. การส่งเสริมให้ครูนำบุคลากรภายนอกที่มีความรอบรู้ในด้านต่างๆเข้ามามี ส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	3.52	0.95	มาก
8. การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น	3.91	0.66	มาก
9. การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผลและประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ	3.93	0.63	มาก
10. การให้คำแนะนำและร่วมกำหนดแนวทางให้ครูวิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	3.85	0.65	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

การประเมินผลการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
11. การให้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการกำหนด เกณฑ์การตัดสินและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน	4.01	0.65	มาก
12. การกำหนดแนวทางให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนด	3.90	0.68	มาก
13. การกำกับ ควบคุม ให้ครูจัดทำหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน	4.19	0.67	มาก
14. การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนทราบเป็นระยะและต่อเนื่อง	4.11	0.61	มาก
15. การกำกับ ควบคุม และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา	4.18	0.60	มาก
รวมเฉลี่ย	3.97	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติหรือการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการ อยู่ใน 3 อันดับแรกได้แก่ การกำกับ ควบคุม ให้ครูจัดทำหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.19$, S.D = 0.67) รองลงมา ได้แก่ การกำกับ ควบคุม และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D = 0.60) และการรายงานการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนทราบเป็นระยะและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.11$, S.D = 0.61) ส่วนกิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูนำบุคลากรภายนอกที่มีความรอบรู้ในด้านต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X} = 3.52$, S.D = 0.95)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับปฏิบัติหรือการดำเนินการ เกี่ยวกับ การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการ ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
1. การสนับสนุนให้ครูนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ผู้เรียนเป็นรายบุคคลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการ เรียนรู้	3.89	0.70	มาก
2. การส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลไป ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.77	0.75	มาก
3. การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูให้จัดทำหลักฐาน ประเมินที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกคนและทุก กลุ่มสาระเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน	3.98	0.68	มาก
4. การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน ไปใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพ	3.98	0.66	มาก
5. การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน ไป เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบรรยากาศและ แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.03	0.73	มาก
6. การส่งเสริมให้ครูนำความรู้จากการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ มาใช้ในการพัฒนาการเรียน การจัดการเรียนรู้	4.15	0.65	มาก
7. การสนับสนุนให้ครูทำการประเมินผลการใช้ หลักสูตรเพื่อปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา	3.87	0.79	มาก
8. การส่งเสริมให้ครูนำผลการนิเทศภายในมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู	3.82	0.79	มาก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	การปฏิบัติ/การดำเนินการ		ระดับ
	\bar{X}	S.D	
9. การส่งเสริมให้ครูและชุมชนร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โรงเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.79	0.78	มาก
10. การสนับสนุนให้ครูนำผลจากการจัดการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน มาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.79	0.76	มาก
11. การสนับสนุนให้ครูนำผลการใช้นวัตกรรมมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	3.93	0.79	มาก
12. การส่งเสริมให้ครูนำปัญหาในการจัดการเรียนรู้มา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น	3.94	0.66	มาก
13. การส่งเสริมให้ครูนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของ นักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.00	0.69	มาก
14. การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูรายงานผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลจากการใช้มา ปรับปรุงและพัฒนา นวัตกรรมให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น	3.73	0.81	มาก
15. การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำผลการจัดการ เรียนรู้ร่วมกับวิทยากรภายนอกแหล่งเรียนรู้ภายนอก มาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.81	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย	3.89	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมมีการปฏิบัติหรือการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89, S.D = 0.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการอยู่ใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูนำความรู้จากการประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการ มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.15, S.D = 0.65$) รองลงมา ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน ไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.03, S.D = 0.73$) และการส่งเสริมให้ครูนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.00, S.D = 0.69$) ส่วนกิจกรรมที่มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการเป็นอันดับสุดท้าย ได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูรายงานผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลจากการใช้มาปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรมการมีคุณภาพยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.73, S.D = 0.81$)

ตอนที่ 2.2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2.2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรระดับการศึกษา โดยการทดสอบค่าที ปรากฏดังตารางที่ 4.7 ดังนี้

ตารางที่ 4.7 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรระดับการศึกษา

การบริหารจัดการการเรียนรู้	ปริญญาตรี (N=54)		สูงกว่าปริญญาตรี(N=46)		t	p
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
	1. การวางแผนจัดการเรียนรู้	4.07	0.36	4.15		
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.96	0.45	4.07	0.51	1.13	0.25
3. การประเมินผลการเรียนรู้	3.93	0.46	4.02	0.50	0.87	0.38
4. การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.83	0.58	3.97	0.52	1.19	0.23
รวม	3.95	0.43	4.05	0.46	1.15	0.24

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการเกี่ยวกับ การบริหารการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 จำแนกตามคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามตัวแปรประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ปรากฏผลดังตารางที่ 4.8 – 4.9 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามตัวแปรประสพการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

ประสพการณ์ในการบริหารสถานศึกษา	N	\bar{X}	S.D
ต่ำกว่า 5 ปี	32	3.91	0.40
5-10 ปี	29	4.01	0.50
10 ปี ขึ้นไป	39	4.06	0.42
รวม	100	4.00	0.44

จากตารางที่ 4.8 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D = 0.44) โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์บริหารสถานศึกษา 10 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติสูงสุด ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.42) รองลงมาได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์บริหารสถานศึกษา 5 – 10 ปี ($\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.50) และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสพการณ์บริหารสถานศึกษาต่ำกว่า 5 ปี มีระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.91$, S.D = 0.40) แต่ทุกกลุ่มมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.9 การเปรียบเทียบการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามตัวแปรประสพการณ์ในการบริหารสถานศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	0.38	2	.193	.97	.38
ภายในกลุ่ม	19.22	97	.198		
รวม	19.61	99			

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานราธิวาส เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาต่างกัน มีระดับการปฏิบัติ หรือการดำเนินการในการบริหารการจัดการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารการจัดการเรียนรู้ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และอันดับที่ ดังตารางที่ 4.10 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าความถี่ ค่าร้อยละของปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารการจัดการเรียนรู้ผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นราธิวาส เขต 2

การวางแผนการจัดการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
ปัญหา			
1. ครูไม่ให้ความสำคัญกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้	7	30.43	1
2. สถานศึกษาไม่เห็นความสำคัญขาดการวางแผน	6	26.09	2
3. ครูขาดการพัฒนาตนเอง			
4. ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก	6	26.09	2
ข้อเสนอแนะ			
1. จัดการอบรมสัมมนา	4	17.39	3
2. ปรับหลักสูตรให้ชัดเจน	9	52.94	1
3. ควรมีหน่วยงานประเมิน ถ้าไม่ปฏิบัติควรมีโทษ ทั้งผู้บริหารและครู	6	35.29	2
	2	11.77	3
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
ปัญหา			
1. ขาดสื่อและวิธีการใหม่ ๆ	7	38.90	1
2. ขาดแคลนครู ครูสอนไม่ตรงกับความถนัด	5	27.78	2
3. จัดกิจกรรมร่วมกันของครูและผู้ปกครอง	3	16.67	3
4. ผู้เรียนจำนวนมากและความสามารถ ต่างกัน	3	16.67	3

ตารางที่ 10 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
ข้อเสนอแนะ			
1. จัดอบรมการใช้และหาสื่อให้ครู	13	72.22	1
2. ควรรวมกิจกรรมบางอย่างให้เป็นจุด ๆ เดียวกันทั้งเขต ฯ ศูนย์เครือข่าย	3	16.67	2
3. เพิ่มงบประมาณและอุปกรณ์	2	11.11	3
การประเมินผลการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
ปัญหา			
1. ครูขาดทักษะในการประเมินผล	14	63.63	1
2. รูปแบบการประเมินไม่ได้นำมาใช้จริง	5	22.73	2
3. เวลาไม่เพียงพอ	3	13.64	3
ข้อเสนอแนะ			
1. จัดอบรมการประเมินผลการเรียนรู้	20	95.24	1
2. ควรมีการควบคุมคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้	1	4.76	2
การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ	อันดับที่
ปัญหา			
1. ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจและไม่ให้ความสำคัญการประเมินผล	12	57.14	1
2. ขาดงบประมาณ และบุคลากร	5	23.81	2
3. ครูมีประสบการณ์น้อย	4	19.05	3
ข้อเสนอแนะ			
1. ให้ความสำคัญและจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ	13	65.00	1
2. เพิ่มงบประมาณ และสวัสดิการให้ครู	5	25.00	2
3. บรรจุครูใหม่	2	10.00	3

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัญหาในการบริหารการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ปัญหาสถานศึกษาและครูไม่ให้ความสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ครูขาดการพัฒนาตนเอง สอนไม่ตรงวิชาเอกและความถนัด ขาดสื่อและวิธีการใหม่ๆในการสอน ผู้เรียนมีจำนวนมาก

ครูขาดทักษะในการประเมินผล ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ ข้อเสนอแนะที่สำคัญได้แก่ ควรจัดให้ครูได้รับการอบรมด้านการวัดและประเมินผล การใช้สื่อต่างๆ ปรับปรุงหลักสูตรให้ชัดเจน มีหน่วยงานประเมินผลการดำเนินงาน เพิ่มงบประมาณ อุปกรณ์และสวัสดิการให้ครูมากขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา (2544) แนวทางสู่ SBM การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของกรมสามัญศึกษา กลุ่มวิจัยและประเมินคุณภาพการศึกษา กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2551) "หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544" พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2551) "หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551" กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- ชาญไกร กนกกังวานโรจน์ (2542) "การปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 8" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์ คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด กรุงเทพมหานคร พิมพ์ครั้งที่ 4 โรงพิมพ์การศาสนา
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2536) การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- ไตรรงค์ เจนการ (2549) "ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีผลต่อแนวทางการออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผล" ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2551 จาก <http://academic.go.th/Assessmt 2549/word/tisadee.doc>
- ธร สุนทรายุทธ (2536) หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เนติกุลการพิมพ์
- ธำรงชาติ ธรรมชาติ (2542) "ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่" ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ธีรฤดี ประทุมพรรัตน์ (2529) การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น มหาวิทยาลัยศรีวิโรฒิสงขลา
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529) หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อนงค์ศิลป์การพิมพ์

- _____.(2551) *หลักการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์เทียบฟ้า
- นรา สมประสงค์(2548) "การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน" ใน *ประมวลสาระเพิ่มเติมชุด
วิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา* หน่วยที่ 12 หน้า 43-44 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์
- นวลจิตร เขากีรติพงศ์ เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า และ ชัดเจน ไทยแท้ (2529) *การจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนสำคัญ* กรุงเทพมหานคร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา
- นิติการ,สำนัก (2548) *รวมกฎหมายเพื่อการบริหารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- นิธิตา หงส์ขำ (2548) "การพัฒนาแบบประเมินทักษะชีวิต ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด
เขตพื้นที่การศึกษาสงขลา" *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา* มหาบัณฑิต สาขา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
- บวร เทศารินทร์ (ม.ป.ป.) "การจัดการเรียนรู้" ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2551 จาก http://school.Obec.go.th/sup_br3_05htm
- _____.(ม.ป.ป.) "หลักและกระบวนการบริหาร" ค้นคืนวันที่ 1 ธันวาคม 2551 จาก
http://school.Obec.go.th/sup_br3_05htm
- บุญมี แก้วห้าประการ (2540) "การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดตรัง" *วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*
- ปัญญา แก้วกัญ (2546) "แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน" ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการบริหารการศึกษา*
หน่วยที่ 6 หน้า 12-13 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์
- ปรัชญา เวสารัชช (2545) *หลักการการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักงานปฏิรูปการศึกษา
- พะยอม วงศ์สารศรี (2542) *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สารเศรษฐ์
- พันธณีย์ วิหคโต (2545) *การวิจัยเพื่อปฏิรูปการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช
- ลำดวน เกษตรสุนทร (2543) *ปฏิรูปการเรียนรู้สู่การเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร สถาบันแห่งชาติ
เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) *พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
- วิเศษ ชินวงศ์ (2544) "ผังสาระการเรียนรู้ : ความคิดรวบยอด" *วารสารวิชาการ 4*, (กรกฎาคม) : 19

- วีระเดช เทื่อนาม (2545) "เจาะแก่น Child Centered การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางคืออะไร" วารสารวิชาการ 5, (กุมภาพันธ์) : 4-5
- ศูนย์ปฏิบัติการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) "ยุทธศาสตร์ปฏิบัติการศึกษา สปช. " สารปฏิบัติการศึกษา 3 (มีนาคม) : 6
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2529) การบริหารการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต
- สมนึก นนธิจันทร์ (2538) รีเอ็นจีเนียริง สุรินทร์ โรงพิมพ์ชมรมส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาวิชาชีพครู
- สมศักดิ์ ด้านเดชา (2544) "ทักษะการบริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา" วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สมพงษ์ เกษมสิน (2536) การบริหาร กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมาลี สังขะไทย (2541) "ศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4" วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ
- โสภณ ไสมดี และ อภันตรี โสตะจินดา (2545) "การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน" วารสารวิชาการ 5, (มกราคม) : 16-17
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 2 (2551) แผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ 2551 กลุ่มนโยบายและแผน
- _____ (2551) รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 NT& O-NET งานวัดและประเมินผลการศึกษา กลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการศึกษา
- _____ (2550) "รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 " กลุ่มอำนวยการ
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536) คู่มือการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- _____ (2542) แกนหลักแนวคิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินโรงเรียนปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- _____ (2543) "มาตรฐานผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยแห่งชาติ เพื่อผู้นำทางการศึกษาของอังกฤษ" โดย สุรศักดิ์ หลาบมาลา ค้นคืนวันที่ 28 พฤศจิกายน 2551 จาก www.onec.go.th/publication/tera.pdf

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ
การจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ สถานศึกษา
ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัด
การศึกษา พ.ศ. 2550 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด

อุทัย บุญประเสริฐ (2543) การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในรูปแบบการ
บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจพิจารณาเครื่องมือ

1. นายสว่าง ชินพงษ์
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. บริหารการศึกษา
 ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2
2. นายคมศักดิ์ ธีญญเกษตร
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. บริหารการศึกษา
 ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2
3. นายภิญโญ เวชโช
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. ภาษาไทย
 ตำแหน่ง อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
4. นายรินทร์ คงชูดวง
 วุฒิการศึกษา ศษ.ม. บริหารการศึกษา
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทรายอ
5. นางวราภรณ์ แก้วสีขาว
 วุฒิการศึกษา กศ.ม. หลักสูตรและการสอน
 ตำแหน่ง ครู โรงเรียนวัดโบราณสถิตย์

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ 0522.16 (บ) / 240

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

19 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสว่าง ชินพงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายชุตินพงศ์ สุกปาน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ...ด้านบริหารการศึกษา..... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียด อื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3566-7

ที่ ศษ 0522.16 (บ)/ 24C

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายคมศักดิ์ ธัญเกษตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายชุตีพงศ์ ตุกปาน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิในภาควิชาวิจัยและประเมินผล..... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษานี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ ๒๔๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายภิญโญ เวชโช

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายชุตีพงศ์ สุกปาน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ท่านภานุมา ไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียด อื่นๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ จินตานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร: 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 240

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายรินทร์ คงชูดวง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายชุตินพงศ์ ตุกปาน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3566-7

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/ 240

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

13 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางวราภรณ์ แก้วสีขาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย . โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นายชุตีพงศ์ สุกป่าน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารจัดการการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ...ท่านหลักสูทและการสอน..... ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบ และให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-503-2870

โทรสาร 02-503-3566-7

ท ศธ 0522.16 (ป) / ๖๕๒

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

20 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

เนื่องด้วย นายชุตินวงศ์ สุกปาน นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้น
คว้าอิสระ เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้บริหารและ
บุคลากรในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความ
กรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิศศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
โทร. 02-503-2870
โทรสาร 02-503-3567

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ตอบ
2. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา “กระบวนการบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2” จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถาม ตามสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษา ข้อมูลดังกล่าวทั้งหมดจะนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น และจัดเก็บเป็นความลับไม่มีผลกระทบต่อปฏิบัติงานของท่านแต่ประการใด

3. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นายชุตินวงศ์ สุกปาน

สาขาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ตามความเป็นจริง	
สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1. ระดับการศึกษา () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี	() 1
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานทุกตำแหน่ง (ยกเว้น ประสบการณ์ในการบริหาร) จำแนกเป็น () ต่ำกว่า 5 ปี () 5 – 10 ปี () 10 ปีขึ้นไป	() 2
3. ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา (รวมกันทุกสถานศึกษาที่ท่านเคยดำรงตำแหน่ง) () ต่ำกว่า 5 ปี () 5 – 10 ปี () 10 ปีขึ้นไป	() 3

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ขอให้ท่านผู้บริหารสถานศึกษาได้พิจารณาว่า ท่านได้ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนรู้ในประเด็นที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ว่า ท่านได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติตามสภาพความเป็นจริง

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับในระดับ **มากที่สุด**
 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับในระดับ **มาก**
 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับในระดับ **ปานกลาง**
 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับในระดับ **น้อย**
 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับในระดับ **น้อยที่สุด**

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
0	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้	✓					() 0

จากตัวอย่าง

ข้อ (0) อธิบายได้ว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด จึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ 5 ซึ่งหมายถึง ได้มีการปฏิบัติในระดับ **มากที่สุด**

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1	การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษาท่านได้ ปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษาของท่านตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อย เพียงใด..... การสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อ เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดการเรียนรู้						() 1
2	การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน						() 2
3	การสนับสนุนเอกสารหลักสูตรและให้ความรู้เกี่ยวกับ การวิเคราะห์หลักสูตรแก่ครูผู้สอนอย่างเพียงพอ						() 3
4	การจัดทำหลักสูตรได้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจและสังคมในท้องถิ่น						() 4
5	การให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำแก่ครู ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ ผู้เรียน						() 5
6	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอ ผู้บริหารหรือหัวหน้างานวิชาการก่อนทำการสอน						() 6
7	การส่งเสริมให้ครูร่วมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน						() 7
8	การให้คำแนะนำ และสนับสนุนแก่ครูในการจัดสภาพ แวดล้อมของห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้						() 8
9	การจัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัดของแต่ละ บุคคล						() 9
10	การจัดหา และการบริการเอกสารประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนรู้แก่ครู						() 10

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
11	การให้คำแนะนำครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความสามารถ และระดับพัฒนาการของผู้เรียน						() 11
12	การส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนรู้ หรือวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						() 12
13	การสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้แก่ผู้เรียน						() 13
14	การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองโดยการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ						() 14
15	การเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์แก่ครูในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง						() 15
16	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาของท่านตามประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด..... การเป็นผู้นำหรือกระตุ้นให้ครูเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนทำการสอน						() 16
17	การส่งเสริมให้ครูพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ						() 17
18	การส่งเสริม สนับสนุนครูให้มีการปรึกษาร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้						() 18
19	การให้คำปรึกษา แนะนำครูเกี่ยวกับการเลือกใช้เทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้						() 19

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
20	การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบ การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ						() 20
21	การส่งเสริมสนับสนุนครูจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ						() 21
22	การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องความต้องการและความสนใจของผู้เรียน						() 22
23	การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำวัสดุท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						() 23
24	การส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						() 24
25	การส่งเสริมให้นักเรียนและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำตารางเรียนและวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้						() 25
26	การส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						() 26
27	การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้						() 27
28	การยกย่อง ชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา						() 28
29	การส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา และชุมชนมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่เพิ่มเติมแก่นักเรียนให้มากขึ้น						() 29
30	การติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ของครูอย่างต่อเนื่อง						() 30

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
31	<p>การประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษาท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ในสถานศึกษาของท่านตามประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด.....</p> <p>การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อกำหนดขั้นตอนในการประเมินผลการเรียนรู้</p>						() 31
32	<p>การแนะนำ ชี้แจง ให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p>						() 32
33	<p>การจัดทำกำหนดการและช่วงเวลาการประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับเวลาเรียนและหลักสูตร</p>						() 33
34	<p>การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคและวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้</p>						() 34
35	<p>การส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง</p>						() 35
36	<p>การแนะนำ ส่งเสริม ให้ครูสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน</p>						() 36
37	<p>การส่งเสริมให้ครูนำบุคลากรภายนอกที่มีความรอบรู้ในด้านต่างๆเข้ามามี ส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน</p>						() 37
38	<p>การส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้น</p>						() 38
39	<p>การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นเพื่อใช้ดำเนินงานวัดผลและประเมินผลให้พร้อมและเพียงพอ</p>						() 39
40	<p>การให้คำแนะนำและร่วมกำหนดแนวทางให้ครูวิเคราะห์ผลที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน</p>						() 40

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
41	การให้ความรู้ความเข้าใจและทักษะในการกำหนดเกณฑ์การตัดสินและการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน						() 41
42	การกำหนดแนวทางให้ครูจัดการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินผลการเรียนรู้ตามที่กำหนด						() 42
43	การกำกับ ควบคุม ให้ครูจัดทำหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน						() 43
44	การรายงานผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนทราบเป็นระยะและต่อเนื่อง						() 44
45	การกำกับ ควบคุม และประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการวัด และประเมินผลของสถานศึกษา						() 45
	การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ท่านได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาของท่านตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด.....						
46	การสนับสนุนให้ครูนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้						() 46
47	การส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้						() 47
48	การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูให้จัดทำหลักฐานประเมินที่แสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกคนและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน						() 48

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
49	การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน ไปใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาแผนการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพ						() 49
50	การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูนำผลการประเมิน ไปเป็น แนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบรรยากาศและ แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้						() 50
51	การส่งเสริมให้ครูนำความรู้จากการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการ จัดการเรียนรู้						() 51
52	การสนับสนุนให้ครูทำการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา						() 52
53	การส่งเสริมให้ครูนำผลการนิเทศภายในมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครู						() 53
54	การส่งเสริมให้ครูและชุมชนร่วมปรึกษาหารือแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโรงเรียนเพื่อนำมา เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้						() 54
55	การสนับสนุนให้ครูนำผลจากการจัดการเรียนรู้จาก แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน มาปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น						() 55
56	การสนับสนุนให้ครูนำผลการใช้นวัตกรรมมาปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน						() 56
57	การส่งเสริมให้ครูนำปัญหาในการจัดการเรียนรู้มา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น						() 57

ข้อ	รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
58	การส่งเสริมให้ครูนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน						() 58
59	การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูรายงานผลการใช้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้เพื่อนำผลจากการใช้มาปรับปรุงและพัฒนา นวัตกรรมให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น						() 59
60	การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำผลการจัดการเรียนรู้ร่วมกับวิทยากรจากแหล่งเรียนรู้ภายนอกมาปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น						() 60

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร
การจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อ	การบริหารจัดการเรียนรู้	ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
1.	การวางแผนการจัดการเรียนรู้
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
3.	การประเมินผลการเรียนรู้
4.	การปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนรู้

.....ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถาม.....

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ของแบบสอบถาม

สรุปและประเมินดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															สรุป	หมายเหตุ
	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			คนที่ 4			คนที่ 5				
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1		
1	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
2	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
3	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
4	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
5	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
6	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
7	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
8	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
9	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
10	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
11	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
12	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
13	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
14	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
15	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
16	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
17	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
18	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
19	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
20	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
21	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
22	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
23	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
24	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
25	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้

สรุปและประเมินดัชนีความสอดคล้อง(IOC) แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 2

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															สรุป	หมายเหตุ
	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			คนที่ 4			คนที่ 5				
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1		
26	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
27	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
28	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
29	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
30	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
31	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
32	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
33	+1			+1			+1				0		+1			0.80	ใช้ได้
34	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
35	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
36	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
37	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
38	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
39	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
40	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
41	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
42	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
43	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
44	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
45	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
46	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
47	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
48	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
49	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
50	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้

สรุปและประเมินดัชนีความสอดคล้อง(IOC) แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 2

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ															สรุป	หมายเหตุ
	คนที่ 1			คนที่ 2			คนที่ 3			คนที่ 4			คนที่ 5				
	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1	+1	0	-1		
51	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
52	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
53	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
54	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
55	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
56	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
57	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
58	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
59	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้
60	+1			+1			+1			+1			+1			1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายชุตติพงษ์ สุกปาน
วัน เดือน ปี	30 กันยายน 2501
สถานที่เกิด	อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2529
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านตลิ่งสูง อำเภอสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตลิ่งสูง